

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO GITANO NAUSĖDOS IR PONIOS DIANOS NAUSĖDIENĖS SVEIKINIMAS LIETUVOS ŽMONĖMS NAUJŲJŲ METŲ PROGA

*Brangūs Lietuvos žmonės,
šį vakarą, mums skaičiuojant paskutines senųjų metų akimirkas, aš noriu padėkoti. Tarti ačiū tiems, kurie šį išbandymų kupiną laikotarpį drąsino vieni kitus, telkė bendruomenes, nuoširdžiai stengėsi padėti kitam, dažnai visai nepažįstamam žmogui.*

Kiekvienas atskirai ir visi kartu mes dar kartą parodėme Lietuvos galią.

Tegul šis vakaras kiekvienam iš mūsų žymi naują pradžių. Leiskimės į kelionę, iš naujo pasisėmę įkvėpimo, ir tegul geresnių laikų viltis mus suartina!

Pasitikime Naujuosius metus stiprūs ir drąsiai žvelgdami į priekį. Tegul 2022-ieji mums tampa taurių tikslų ir nuoseklių veiksmų metais!

Laimingų Naujųjų metų!

*Gitanas Nausėda, Lietuvos Respublikos Prezidentas
2021-12-31*

LRP/Stop kadras

NATO IR JAV APTARĖ PADĖTĮ DĖL RUSIJOS PAJĖGŲ TELKIMO PRIE UKRAINOS

JAV valstybės sekretorius Antony Blinkenas (kairėje) ir NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas. NATO

NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas ir JAV valstybės sekretorius Antony Blinkenas 2021 m. gruodžio 31 d. aptarė padėtį dėl Rusijos pajėgų telkimo prie Ukrainos.

„Kalbėjau su valstybės sekretoriumi Blinkenu, kaip svarbu deeskaluoti [situaciją] dėl reikšmingos Rusijos pajėgų koncentracijos netoli Ukrainos“, – tvityrėje parašė Aljanso vadovas.

„NATO yra vieninga. – pridūrė jis. – Esame pasirengę dialogui Rusijos ir NATO Taryboje sausio 12 dieną.“

Jiedu kalbėjosi kitą dieną po to, kai JAV prezidentas Joe Bidenas ir Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas aptarė didėjančią įtampą tarp Maskvos

ir Vakarų šalių dėl Ukrainos.

Jau antras JAV ir Rusijos lyderių telefoninis pokalbis per mažiau nei mėnesį atspindi intensyviai diplomatinę pastangą išspręsti pavojingai didėjančią priešpriešą Rytų Europoje.

Prieš šias diskusijas abi pusės tvirtino esančios nusiteikusios išsiklausyti į oponentų argumentus. Tačiau ketvirtadienį įvykęs pokalbis, parengiantis dirvą sausį Ženevoje vykšančioms sunkioms žemesnio lygio tiesioginėms deryboms, pateikė mažai užuominų, ar ruošiamasi leisti į kokius nors svarbius kompromisus.

Vašingtonas ir kitos Vakarų šalys skambina pavojaus varpais dėl Rusijos pajėgų sutelkimo prie Ukrainos sienų ir

kaltina Maskvą planuojant šią žiemą įsiveržti į savo kaimynę. Pasak Vakarų, prie Ukrainos sienos sutelkta iki 100 tūkst. rusų karių.

2014 metais Maskva jau aneksavo Ukrainai priklausantį Krymą, be to, ji yra kaltinama teikianti finansinę paramą ir valdanti separatistus Rytų Ukrainoje per karą, jau nusinešusi daugiau kaip 13 tūkst. gyvybių.

V. Putinas kaltinimus neigia, kaltina Vakarų kurstant įtampą ir sako, kad NATO plėtra į rytus yra grėsmė Rusijos saugumui, nors Ukrainai nėra pasiūlyta narystė kariniame aljanse.

Gruodžio viduryje Rusija paskelbė NATO bei Jungtinėms Valstijoms adresuotus saugumo reikalavimus ir paragino JAV vadovaujamą NATO nepriimti naujų narių bei nestiegti karinių bazių buvusiose sovietinėse šalyse.

Jungtinės Valstijos savo ruožtu atmetė, anot jų, Kremliaus užmojų diktuoti nepriklausomų valstybių ateitį. Vašingtonas perspėjo, jog jeigu Maskva pasiųstų savo pajėgas į Ukrainą, Rusija sulauktų itin skaudžių ekonominių sankcijų iš JAV ir Europos Sąjungos sostinių.

Ankstesnės Vakarų sankcijos, įvestos Vakarų šalių po Maskvos įvykdytos Krymo aneksijos, didesnio apčiuopiamo poveikio nepadarė. **LRT**

TAIVANO PREZIDENTĖ RAGINA KINIJĄ NUTRAUKTI SAVO „KARINĮ AVANTIŪRIZMĄ“

Taivano prezidentė konflikte su Kinija paragino Pekiną nutraukti savo „karinį avantiūrizmą“. „Karinių priemonių naudojimas yra visiškai nepriimtinas, kad būtų išspręsti nesutarimai tarp abiejų pusių“, – savo Naujųjų metų kalboje sausio 1 d. sakė šalies vadovė Tsai Ing-wen. Šiuo metu abiejų šalių santykiai yra kaip niekad įtempti.

2016-aisiais Tsai Ing-wen stojus prie Taivano vairo, Kinija padidino karinį ir diplomatinį spaudimą salai. Pastaruoju metu daugėjo incidentų, kai kinų naikintuvai pažeidžia Taivano oro gynybos erdvę.

Kinijos prezidentas Xi Jinpingas savo Naujųjų metų kalboje pareiškė, kad „visiškas mūsų tėvynės suvienijimas“ yra „bendras žmonių Kinijoje ir Taivane noras“. Pekinas laiko Taivaną separatistine provincija, kuri vėl turi būti sujungta su žemynine dalimi, jei reikės – karine jėga. Taivanas 1949 metais po komunistų triumfo pilietiniame kare atsiskyrė nuo Kinijos.

Kartu Pekinas mėgina tarptautiniu mastu izoliuoti Taivaną. Po dešimtmečių spaudimo iš Kinijos oficialiai Taivaną pripažįsta tik 14 šalių. Neseniai Nikaragva nutraukė savo diplomatinius

santykius su Taivanu. Kinija tada šioje Centrinės Amerikos šalyje vėl atidarė savo ambasadą.

Taivano gynybos ministerija spalį perspėjo, kad į jos oro gynybos zoną įskridus rekordiniam skaičiui Kinijos lėktuvų, karinė įtampa su Pekinu buvo didžiausia per keturis dešimtmečius.

Pekinas pastaraisiais metais taip pat sustiprino pastangas izoliuoti Taivaną tarptautinėje arenoje.

Baltijos ir Vidurio Europos šalys, įskaitant Lietuvą, siekia glaudesnių ryšių su Taivanu, net jeigu tai kursto Kinijos pyktį.

Vilniuje lapkritį buvo atidaryta Taivaniečių atstovybė, nepaisant Pekino reikalavimo nenaudoti salos pavadinimo tokio pobūdžio įstaigoms.

Ekspertai sako, kad kinų kalba šios atstovybės pavadinimas skamba kaip Taivano atstovybė. Pekinas tame įžvelgia Taivano mėginimus veikti kaip nepriklausomai valstybei. Dėl to Kinijos ir Lietuvos ambasadoriai buvo atšaukti iš Vilniaus ir Pekino konsultacijoms, o vėliau abiejų šalių diplomatiniai santykiai pažeminti iki reikalų patikėtinių lygio.

ELTA, LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Minint vėliavos dieną (sausio 1 d.), Gedimino pilies bokšte šeštadienį Garbės sargybos kuopos kariai iškėlė naują Lietuvos valstybės vėliavą. 103-iasias metines skaičiuojančią ceremoniją Seimo Pirmininkė **Viktorija Čmilytė-Nielsen** įvardija, kaip progą prisiminti pilietiškus žmones. Krašto apsaugos ministerijos teigimu, pernai bokšte plevėsavusi ir per ceremoniją iškilmingai nuleista vėliava bus patikėta saugoti **Vilniaus „Laisvės“ gimnazijai**. Vėliava kasmet įteikiama labiausiai pilietišku pasižymėjusiai mokyklai, ši tradicija tęsiama nuo 2005 metų. Vilniaus „Laisvės“ gimnazija atrinkta ir įvertinta už jos kryptingą veiklą, pateisinančią gimnazijai suteiktą vardą, Lietuvos rezistencijos atminimo puoselėjimą, taip pat už aktyvią veiklą, sutelkiančią ne tik gimnazijos ir Naujosios Vilnios bendruomenę, bet ir įtraukiančią kitas Lietuvos mokyklas. Trispalvę kaip laisvos Lietuvos ženklą 1919 metų sausio 1 dieną Gedimino pilies bokšte pirmą kartą iškėlė dešimties savanorių būrys: karininkas **Kazys Škirpa**, karo valdininkai **Jonas Nistelis** ir **Petras Gužas**, kareiviai **Albinas Rauba**, **Romualdas Marcalis**, **Pranas Plauska**, **Jonas Norvila**, **Mikas Slyvauskas**, **Vincas Steponavičius** ir **Stasys Butkus**. Tuomet pakelta vėliava buvo palydėta šūviais, po to savanoriai sugiedėjo Lietuvos himną.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda pareiškė užuojautą dėl kovotojo už Lietuvos laisvę, partizano **Bronislovo Juospaičio-Direktoriaus** mirties. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais B. Juospaitis-Direktorius 1998 m. buvo apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi, 2000 m. – Kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu ir Lietuvos nepriklausomybės medaliu. 2018 m. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio partizanų grupei buvo paskirta Laisvės premija. Šiai grupei priklausė ir B. Juospaitis-Direktorius.

Gruodžio 21 d., Lietuvos Ministrė Pirmininkė **Ingrida Šimonytė** telefonu kalbėjosi su JAV Valstybės sekretoriumi **Antony Blinken**. Pokalbyje taip pat dalyvavo Užsienio reikalų ministras **Gabrielius Landsbergis**. Ministrė Pirmininkė padėkojo JAV už reikiamą solidarumą ir paramą Lietuvai. Pokalbio metu aptarta JAV parama Lietuvai, atsakant į Kinijos ekonominį spaudimą. „Svarbu, kad tarptautines taisykles gerbiančios bendramintės valstybės būtų solidarios ekonominio spaudimo akivaizdoje. Turime toliau keistis informacija ir koordinuoti veiksmus tiek ES viduje, tiek su JAV, tiek ir su Indijos-Ramiojo vandenyno demokratinėmis valstybėmis,“ – sakė Lietuvos premjerė.

Lietuvos 2014 m. pateiktas prašymas dėl kiaušinių produktų eksporto įtrauktas į JAV Federalinį teisės aktų registrą. Tikėtina, kad jau po dviejų mėnesių neliks kliūčių leisti Lietuvos eksportuotojams siųsti į JAV lietuviškus kiaušinių produktus, tokius kaip kiaušinių baltymų ir trynių miltai, šaldyta ar džiovinta kiaušinių masė ir t.t. Pasak žemės ūkio ministro **Kęstučio Navicko**, tai – vienas svarbiausių žingsnių siekiant atverti JAV rinką lietuviškiems kiaušinių produktams. Jei JAV Maisto saugos ir priežiūros tarnyba pripažins Lietuvą tinkama eksportuoti kiaušinių produktus į šią šalį, ji taps antrąja ES šalimi po Nyderlandų, gausiančia tokį leidimą. Daugiausia į JAV eksportuojama lietuviškos kilmės kviečių glitimo. Praėjusiais metais jo eksportas siekė 38,9 proc. visų į JAV eksportuotų lietuviškos kilmės žemės ūkio ir maisto produktų vertės. 31,6 proc. visų į JAV eksportuotų lietuviškos kilmės žemės ūkio ir maisto produktų praėjusiais metais sudarė sūriai ir varškė.

Lietuvą pasiekė naujų COVID-19 liga sergantiems pacientams skirtų vaistų siunta. Farmacijos kompanijos „Roche“ sukurtas preparatas „Ronapreve“ (kasirivimabo ir imdevimabo derinys) bus skiriamas nesunkia COVID-19 ligos forma sergantiems ligoninių pacientams, kuriems nereikia papildomo deguonies.

Sausio 2 dieną, užsakomuoju skrydžiu iš Lietuvos į Iraką išvyko 98 Irako piliečiai, sutikę savo noru grįžti į gimtąją šalį. Tai pirmasis toks užsakomasis skrydis iš Lietuvos, skirtas į kilmės šalį grįžtantiems neteisėtai Lietuvos sieną kirtusiems asmenims, nes jiems nebuvo suteiktas prieglobstis. Iš Lietuvos į kilmės šalį jau sugrįžo 537 migrantai, 482 iš jų – savanoriškai. Šiuo metu penkiuose Užsieniečių registracijos centruose gyvena 3 tūkst. 166 užsieniečiai.

Pasienyje vykdomų darbų eigą „EPSO-G“ grupės atstovai pristatė Ministrės Pirmininkės **I. Šimonytės** vadovaujama Fizinio barjero prie sienos su Baltarusija projekto priežiūros komisijai. Fizinio barjero projektą pasienyje su Baltarusija įgyvendinanti „EPSO-G“ pradėjo antrojo projekto etapo statybos darbus. Į keturis etapus suskirstytuose maždaug 400 kilometrų ilgio pasienio ruožuose jau mobilizuoti daugiau nei 120 darbuotojų. Jie tiesia koncertinos prizmę, įrenginėja statybviertes, rūpinasi medžiagų tiekimu į jas. Visas fizinis barjeras bus įrengtas iki 2022 metų rugsėjo.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV PARAMA UKRAINOS TERITORINIAM VIENTISUMUI IR SUVERENUMUI

Joe Bidenas kalbasi telefonu su Vladimiru Putinu.

AP

JAV prezidentas Joe Bidenas 2021 m. gruodžio 30 d., ketvirtadienį perspėjo Rusijos kolegą Vladimirą Putiną dėl smarkaus amerikiečių atsako į bet kokią Rusijos invaziją į Ukrainą.

J. Bidenas pokalbio metu taip pat tvirtino, kad norint pasiekti diplomatinį sprendimą įtampai regione sumažinti, reikalinga deeskalacija, pranešė Baltieji rūmai. JAV prezidentas „aiškiai pasakė, kad Jungtinės Valstijos ir jos sąjungininkės bei partnerės ryžtingai reaguos, jeigu Rusija toliau veršis į Ukrainą“, pranešime teigė Baltųjų rūmų atstovė Jen Psaki.

Kremlius skelbia, kad Rusijos prezidentas V. Putinas buvo patenkintas pokalbiu telefonu su JAV kolega J. Bidenu, tačiau perspėjo amerikiečius neįvedinėti sankcijų, tvyrant įtampai dėl Ukrainos. V. Putino patarėjas užsienio politikos klausimais Jurijus Ušakovas tvirtino, kad Kremlius apskritai buvo „patenkintas“ įvykusiomis derybomis.

Visgi jis tvirtino, kad V. Putinas sakė J. Bidenui, jog iš būsimų pokalbių dėl saugumo garantijų Maskvai reikalingi konkretūs rezultatai, be to, amerikiečių prezidentas buvo perspėtas neįvedinėti naujų

stambių sankcijų Rusijai. „Tai būtų milžiniška klaida. Mes tikimės, kad tai nenuitiks“, – žurnalistams sakė J. Ušakovas.

JAV ir Rusijos prezidentai ketvirtadienį telefonu kalbėjosi apie didėjančią įtampą tarp Maskvos ir Vakarų šalių dėl Ukrainos. Šis pokalbis, tikimasi, atvers kelią diplomatiniam sprendiniui per kitą mėnesį vykiančias oficialias derybas.

Tai jau antras JAV ir Rusijos vadovų telefoninis pokalbis per mažiau nei mėnesį. Gruodžio pradžioje J. Bidenas įspėjo V. Putiną dėl „rimtų pasekmių“, jei Rusijos pajėgos įsiveržtų į Ukrainą.

Džordžtauno universiteto profesorius Charles Kupchanas LRT radijui sako, kad ketvirtadienio J. Bideno ir V. Putino pokalbis tik pradeda NATO ir Rusijos diskusijas, kurių metu Aljansas greičiausiai nesutiks atsakyti savo atvirų durų politikos, tačiau galėtų sutarti dėl kai kurių garantijų. „Manau, kad NATO laikysis savo principinio įsipareigojimo, jog visos suverenios valstybės yra laisvos pasirinkti geopolitinius sąjungininkus. Vis dėlto, manau, kad prezidentas J. Bidenas ir jo NATO kolegės gali užtikrinti poną V. Putiną, kad šiuo metu Ukrainos narystė

NATO nėra svarstoma. Bet ar to V. Putinui pakaks, – parodys laikas,“ – sako C. Kupchanas.

Vašingtonas ir kitos Vakarų šalys skambina pavojaus varpais dėl Rusijos pajėgų sutelkimo prie Ukrainos sienų ir kaltina Maskvą planuojant šią žiemą įsiveržti į savo kaimynę.

Pasak Vakarų, prie Ukrainos sienos sutelkta iki 100 tūkst. rusų karių.

V. Putinas kaltinimus neigia, kaltina Vakarų kurstant įtampą ir sako, kad NATO plėtra į rytus yra grėsmė Rusijos saugumui.

Ukraina, nuo 2014-ųjų kovojanti su prorusiškais separatistais šalies rytuose, kur karas jau pareikalavo per 13 tūkst. gyvybių, ne kartą deklaravo norą įstoti į NATO.

Tačiau Rusija buvusias sovietines respublikas laiko savo įtakos sfera ir vis griežčiau tvirtina, kad vienintelė išeitis iš krizės yra jos reikalavimų įvykdymas. Tai perkeistų visą Europos saugumo architektūrą.

Gruodžio viduryje Rusija paskelbė NATO bei Jungtinėms Valstijoms adresuotus saugumo reikalavimus ir paragino JAV vadovaujamą NATO nepriimti naujų narių bei nusteigti karinių bazių buvusiose sovietinėse šalyse. **LRT**

SUOMIJA KALBA APIE GALIMĄ NATO NARYSTĘ

Suomijos vyriausybės vadovė **Sanna Marin** priminė apie šalies teisę teikti paraišką narystei NATO, ypač dabar – intensyvėjančio šalies karinio bendradarbiavimo su Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacija bei agresyvėjančios kaimynės Rusijos elgsenos sąlygomis.

Suomijos premjerę cituoja visuomeninė transliuotoja „YLE“. „Mes išsaugome galimybę teikti paraišką dėl narystės NATO. Turime branginti pasi-

rinkimo laisvę ir laikyti ją realia, nes ji susijusi su kiekvienos šalies teise priimti sprendimus dėl savo saugumo“, – sakė A. Marin.

Savo ruožtu Suomijos prezidentas **Sauli Niinistö** savo naujametinėje kalboje taip pat pabrėžė Helsinkio pozicijos užsienio ir saugumo politikoje stabilumą. Jo žodžiais, Suomija, „be kita ko, tebeturi galimybę kreiptis dėl narystės NATO, jei pati taip nuspręstų“. **LRT**

KOSOVAS IŠVARĖ RUSIJOS DIPLOMATĄ

Kosovo užsienio reikalų ministrė **Donika Gervalla** 2021 m. gruodžio 31 d. paskelbė nepageidaujamu asmeniu Jungtinių Tautų misijos Kosove (UNMIK) darbuotoją iš Rusijos.

„Kosovo premjero Albino Kurti pasiūlymu aš šiandien priėmiau sprendimą paskelbti persona *non grata* UNMIK darbuotoją Rusijos pilietį dėl jo žalingo poveikio, kuris pažeidė nacionalinį saugumą“, – rašė ji. **LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president
Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

 Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

ATĖJUS 2022-IEMS

Štai ir 2022-ji. Už nugaros liko 2021 ji – pilni įtampos ir negandų: baigėsi antrieji pasaulį sukauščiusios „Covid19“ pandemijos metai, viruso naujosios „omicron“ atmainos pavidalu nežadantys nieko gero, ir, lyg tos nelaimės būtų negana, šalia Ukrainos, Europos Rytuose, kaupiasi karo debesys, kurie nežinia kada pavirs bombų lietumi.

Kas gi ypatingo įvyko per pastaruosius 2021-uosius metus pasaulyje?

Europoje Naujieji metai prasidėjo liūdnu įvykiu – Didžioji Britanija oficialiai „išsiskyrė“ su Europos Sąjunga. Kam nuo to tapo geriau – vargu ar atsakytų dabar ES ir DB politikai, bet neabejotina, kad švenčiant Naujuosius Kremliuje tostas buvo pakeltas ir už šias skrybybas (visgi indėlis!).

Ne ką geriau politinis veiksmas rutuliojosi ir kitapus Atlanto – baigiantis pirmajai naujų metų savaitei JAV prezidento **Donald Trampo** (Donald Trump) rėmėjai šturmavo Kapitolijų, bandydami sutrukdyti patvirtinti prezidento rinkimų rezultatus. Balsavimas buvo trumpam sustabdytas, evakuoti visi JAV Kongreso nariai. Susirėmimų su policija metu žuvo 4 protestuotojai ir vienas policininkas, suimta daugiau nei 80 žmonių. Kitą rytą Kongresas atnaujino procesą ir patvirtino **Džo Baideną** (Joe Biden) naujuoju šalies prezidentu.

Užtat vasaris sugrąžino žmones į civilizacijos perspektyvas - vasario d. NASA misijos „Mars 2020“ marsaeigis po ilgos kelionės kosmose sėkmingai nusileido Marso Jezero kraterioje. Įsivaizduojate? Žmogaus intelekto sukurtas aparatas nusileido tolimoje planetoje, kad parneštų iš jos kosminės vertės informacijos! (Po mėnesio tas marsaeigis paleido droną, kuris tapo pirmuoju žmogaus valdomu skraidančiu aparatu kitoje planetoje!). Galime tik didžiuliuoti, kad nuo kovo mėnesio ir Lietuva turi teisę vadintis valstybe, susijusia su kosmosu – kovo 18 d. Europos kosmoso agentūros taryba galutinai pritarė, kad Lietuvai būtų suteikiamas asocijuotos narystės statusas.

Baigiantis kovui pasaulis susirūpinęs stebėjo, kaip Sueco kanale ištisą savaitę buvo bandoma išlaisvinti užstrigusį milžinišką konteinerių gabenimo laivą „Ever Given“ – šis įvykis parodė, kiek nedaug tereikia sutrikdyti pasaulinei prekybai...

Gegužės mėnuo buvo neramus Izraelyje – žydai ir palestiniečiai, valdantys Gazos ruožą, apsikeitė oro atakomis, per kurias žuvo keli šimtai žmonių, kilo neramumai. Tokiame fone Izraelyje pasikeitė šalies valdžia – birželio viduryje Izraelio ministru-pirmininku patvirtintas Naftali Bennett, kuris pakeitė 12 metų vadovavusį Benjaminą Netanyahu.

Vasara palyginti buvo rami, didžiausios aistros virė tik Japonijoje: liepos 23 d. – rugpjūčio 8 d. Tokijuje vyko 2020-ųjų metų vasaros olimpinės žaidynės, kurios 2020 m. kovo 24 d. Tarptautinio olimpinio komiteto sprendimu dėl COVID-19 pandemijos buvo nukeltos į 2021 m.

Baigiantis rugpjūčiui Afganistane baigėsi 20 metų trukęs karas, kurį kariavo Vakarai, bandydami Afganistane įdiegti demokratijos pagrindus – žmogaus teises ir laisves. Deja, neoficialiai talibų valdomas Afganistanas, koks buvo, toks ir liko – vos tik šalį paliko paskutinis JAV karinis lėktuvas,

KINIJOS PUOLIMAS PRIEŠ LIETUVĄ
REIKALAUJA TVIRTO ATSAKO

Ženkla pievelėje priešais Lietuvos parlamentą, perspėjantys apie minų laukus, nors jokių minų ten nebuvo. Įsitempę jaunuoliai, ginkluoti medžiokliniais šautuvais, turintys nedaug šovinių, bet pasiruošę mirti gindami savo šalies trapią laisvę. Vos už kelių kilometrų prie kareivinių riau-mojo sovietų tankai. Mūsų baimė buvo persipynusi su nuožmiu ryžtu. Viską prisimenu, tarsi tai būtų nutikę tik vakar.

Praėjus trisdešimčiai metų Lietuva ir vėl atsidūrė geopolitinės audros centre. Klausimas išlieka tas pats: nekyla abejonių, ar jos pačios žmonės priešinsis tironijai, bet ar likęs pasaulis juos palaikys?

Šįkart puolimą rengia ne Kremlius, o Kinijos komunistų partija. Ir priežastis yra ne Lietuvos nepriklausomybė, o jos solidarumas su kita sunkioje padėtyje atsidūrusia, nepripažįstama demokratija – Taivanu. Dėmesys sutelktas nebe į Lietuvos parlamento pastatą, o į netoliese esantį neišvaizdų biurų pastatą, kur įsikūrusi naujoji Taivaniečių atstovybė. Jos įkurdinimas – ryžtingas iššūkis

žemyninės Kinijos valdžios neurotiškiems mėginimams užblokuoti visus oficialius ryšius su šia autonoma sėla. Lietuviai demonstruoja solidarumą iš principo, nes žino, ką reiškia būti ištrintiems iš žemėlapių nuožmių komunistų.

Kaip ir buvo tikėtasi, žemyninės Kinijos režimas aršiai protestavo, įšaldė diplomatinis ryšius ir įvedė sankcijų prekybai. Tačiau dabar jis dar labiau griežtina toną: pažemino Lietuvos ambasados Pekine statusą ir nurodė darbuotojams pakeisti savo diplomatinis pažymėjimus į neaiškaus pobūdžio dokumentus, todėl kilo nuogaštavimų dėl jų teisės pasilikti šalyje – arba galimybių ją palikti. Plėtojantis dramai, panašiai į kokį nors filmą apie Šaltąjį karą, draugiškų šalių diplomatai padėjo lietuviams skubiai išvykti į saugų užsienį.

Jau pats šis epizodas žymi didžiausią santykių su Europos šalimis krizę nuo 1981-ųjų, kai olandams pardavus Taivanui povandeninių laivų ryšiai buvo įšaldyti trejiems metams.

Tačiau tai dar ne viskas: Kinijos valdžia taip

pat grasina uždrausti importuoti bet kokias prekes iš Europos Sąjungos, jeigu jose esama Lietuvoje pagamintų komponentų. Tai yra atviras iššūkis svarbiausiam ir labiausiai branginamam ES pasiekimui – bendra-jai rinkai. Kinija gali žaisti „skaldyk ir valdyk“ žaidimą kitose srityse, pavyzdžiui, stengdamasi išvengti kritikos dėl žmogaus teisių padėties šalyje. Tačiau šventas ir neliečiamas bendrosios rinkos principas – kad visos joje dalyvaujančios šalys laikositų pačių taisyklių ir yra vienodai traktuojamos užsienio prekybos klausimais.

Kinijos komunistų partija viliasi, kad ES ištikimybė šiam principui tėra akių dūmimas. Ji tikisi, kad įtakingi eksporto lobistai galiausiai ims spausti Europos Komisiją ir savo pačių vyriausybes, kad priverstų Lietuvą nusileisti. Galima įsivaizduoti pokalbį telefonu (pavyzdžiui, su Olafu Scholzu, spaudžiamu galingųjų Vokietijos automobilių gamintoju), per kurį kolegai Lietuvoje būtų užsiminta, jog nesantaikos obuoliu tapusi Taivaniečių atstovybė Vilniuje turėtų užsidaryti prieš Kalėdas ir niekada nebeatverti durų. Jeigu tai nebūtų padaryta, Kinijos vadovybė tikėtis (ir reikalaus), kad užsienio investuotojai nutrauktų savo veiklą Lietuvoje ir pašalintų ją iš savo tiekimo grandinių.

Abejoju, ar tai suveiks. Kinijos priekabės vis dažniau atsigręžia prieš ją pačią. Slovakija stiprina savo ryšius su Taivanu. Naujoji Čekijos vyriausybė tikriausiai nuveiks dar daugiau. Lietuva nėra palikta viena. Net jeigu taip nutiktų, ji vargu ar nuleistų rankas. Penkiasdešimt metų trukusi svetimųjų okupacija išmokė Baltijos šalis, kokia yra silpnumo tironijos akivaizdoje kaina. Jų atkurta nepriklausomybė, nors sąlygos buvo pačios nepalankiausios, pabrėžė, koks yra principingo atsakymo pasiduoti atlygis.

Svarbiausias klausimas – ar išsilauks didelėmis pastangomis įgytas ES, kaip taisyklės nustatančios organizacijos, patikimumas. Jeigu Bendrija nepademonstruos solidarumo su Lietuva šiuo itin svarbiu reikalu, kodėl kas nors turėtų tikėti, kad ES balsas iš tikrųjų ką nors reiškia? Atsakymą pateiks kelios tolesnės savaitės.

Edwardas Lucasas, Europos politikos analizės centro (CEPA) viceprezidentas

Talibanas pasiskelbė perimantis visą valdžią. Nenuostabu, kad po kurio laiko (spalio mėnesį) talibai susilaukė Rusijos ir Kinijos palaikymo.

Spalio pradžioje pasaulį sujudino Tarptautinis tyrimų žurnalų konsorciumas, išplatinęs 11,9 milijono dokumentų, pavadintų „Pandora Papers“, nutekėjusių iš 14 finansinių bendrovių. Šiuose dokumentuose įrodoma, kaip įvairūs pasaulio politikos ir kitų sričių vadovai slėpė mokesčius nuo savo šalių piliečių. Dar galima suprasti, kad taip elgiasi diktatoriškų režimų atstovai, bet kad demokratinių valstybių vadovai... Nenuostabu, kad nusiviliama demokratija, o politika laikoma šlykščiu, nešvari reikalu!

Pirmąsias dvi lapkričio savaites Glazge vyko Jungtinių Tautų klimato konferencija – žmonija vis rimčiau vertina planetą apėmusią klimato kaitą, nežadančią nieko gero. Deja, net šios realios grėsmės akivaizdoje vieno sprendimo rasti nepavyko – ne visos valstybės nori mažinti savo taršios gamybos procesus (čia vėlgi „pasizymėjo“ Rusija ir Kinija).

Gruodžio pradžioje Vokietijoje baigėsi 16 metų trukusi **Angelos Merkel** era - socialdemokratas **Olafas Scholzas** gruodžio 8 d. buvo oficialiai patvirtintas naujuoju devintuoju Vokietijos kancleriu. Jam taip pat pavyko suformuoti naują valdančiąją „šviesoforo“ koaliciją, kurią sudaro socialdemokratai, liberali „Laisvųjų demokratų“ ir Žaliųjų partijos.

Bet dar svarbesnis gruodžio pradžios įvykis buvo 7 dieną įvykęs vaizdo pokalbis tarp JAV ir Rusijos prezidentų – Džo Baideno ir **Vladimiro Putino**. Rusijai telkiant karines pajėgas prie Ukrainos sienos, kilo pagrįstų įtarimų, kad Kremlius ruošiasi didelio masto agresijai prieš ukrainiečius. Kiek šis pokalbis pasitarnavo situacijos deeskalavimui, sunku pasakyti, bet paaiškėjo, kad putinistinė Rusija neketina atsakyti agresyvos politikos kaimynų atžvilgiu. Tačiau ji sulaukė aiškaus įspėjimo, kad JAV nesėdės rankas sudėjusi Ukrainos užpuolimo atveju, ir nors jos veiksmams nebus kariniai, Kremlui jie labai nepatiks. Žodžiu, pokalbis nesibaigė durų trinkelėjimu, vadovai sutarė susitikti pokalbiui dar kartą. Lauksime įsivyravjančios taikos Ukrainoje ir pasaulyje 2022 metais.

Kęstutis Šilkūnas

EURAS UŽAUGO – SAUSIO 1-ĄJĄ MINIMAS VALIUTOS DVIDEŠIMTMETIS

Sausio 1-ąją dieną, sukan-ka 20 metų bendrai Europos Sąjungos valiutai – eurui. Pagerbdami šią progą, Lietuvos finansų ministrė Gintarė Skaistė, Euro grupės pirmininkas Paschalis Donohoe, Europos Komisijos vykdomasis pirmininko pavaduotojas Valdis Dombrovskis, komisarai Paolo Gentiloni ir Mairead McGuinness bei visi euro zonos finansų ministrai drauge pasirašė bendrą straipsnį, apžvelgiantį praėjusį euro dvidešimtmetį ir brėžę gaires valiutos ateičiai.

Kaip pažymi finansų ministrė G. Skaistė, euras tapo visos Europos Sąjungos tapatybės ir integracijos simboliu.

„Nuo pat 2015 m., kai Lietuva įsivedė eurą, narystę euro zonoje vertinome ne tik ekonominiu, bet ir geopolitinio saugumo aspektu. Bendra valiuta, jungianti Europos Sąjungą, yra precedento neturintis projektas ir vienybės, kuria grindžiama Bendrija, įrodymas. Ši vienybė ypatingai išryškėjo pasaulinės pandemijos metu, nes euras leido skolintis palankiomis sąlygomis ir valstyboms pa-

laikyti ekonomikos augimą. Ši valiuta yra europietiškos tapatybės ir integracijos simbolis”, – pažymėjo finansų ministrė.

Anot bendrą straipsnį pasirašiusių aukšto lygio Europos vadovų, per pirmąjį euro dvidešimtmetį pasiekta daug, tačiau reikia nuveikti dar daugiau.

„Turime neatsilikti nuo inovacijų ir didinti tarptautinį euro vaidmenį, stiprinti euro zoną bei daug investuoti į savo žmones, infrastruktūrą, institucijas. Tuo pačiu turime užtikrinti fiskalinį tvarumą senėjančios visuomenės kontekste bei pasauliui atsigau-nant po pandemijos, derinti pastangas ir išteklius, kad galėtume pasinaudoti sparčiai skaitmenėjančio pasaulio teikiamaiais privalumais bei reaguoti į kritinę klimato padėtį, – pažymima bendrame straipsnyje. – Euras – įrodymas to, ką galime pasiekti dirbdami kartu, tad žvelgdami į ateinančius 20 metų paverskime jį mūsų įsipareigojimo užtikrinti klestinčią, tvarią ir įtraukią ateitį ateinančioms kartoms simboliu”.

LRV

Euro grupės ministrai euro dvidešimtmečio minėjime.

LRV

LIETUVOS FINANSŲ MINISTERIJA NESIUNČIA EL. LAIŠKŲ, PRAŠYDAMA PERVESTI PINIGUS

Lietuvos Finansų ministerija sulaukė užsienio piliečio užklauso dėl neva Finansų ministerijos vardu siūsto el. laiško, kuriuo prašoma susimokėti, norint gauti išmoką. Atkreipiame dėmesį, kad tai yra apgaulė – Finansų ministerija tokio pobūdžio el. laiškus nesiunčia.

Svarbu pažymėti, kad:

- Finansų ministerija

nesiunčia jokių el. laišku fizi-niams asmenims, prašydamą pervesti pinigų, ypač, jeigu tai yra sąlyga mokėjimui gauti.

- Visuomet pasitikrinkite, ar el. laiškas atsiųstas iš oficialaus Finansų ministerijos el. pašto (jis turi baigtis @finmin.lt). Kilus įtarimų dėl bet kokio turinio el. laišku, prašome kreiptis į Finansų ministeriją el. paštu finmin@finmin.lt.

- Jeigu gavote minėto turinio el. laišką su prašymu susimokėti, nevykdykite pateiktų nurodymų, nes galite tapti sukčių auka ir prarasti pinigus. Kuo skubiau kreipkitės į savo šalies teisėsaugos institucijas (policiją ar finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybą) ir informuokite apie sukčiavimą, pateikdami visą turimą informaciją.

LR FM

TEISMAS: INFORMACIJA APIE TARIAMĄ SONDECKIO BENDRADARBIAVIMĄ SU KGB PASKELBTA TEISĖTAI

Saulius Sondeckis.

Sondeckių šeimos archyvo nuotr.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC) nepadarė pažeidimo, prieš kelerius metus paskelbdamas informaciją apie tariamą žinomo dirigento Sauliaus Sondeckio bendradarbiavimą su KGB.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021 m. gruodžio 31 d., penktadienį atmetė mirusio dirigento našlės Silvijos Sondeckienės ir sūnaus Pauliaus Sondeckio skundus dėl 300 tūkst. eurų neturtinės žalos atlyginimo kiekvienam, žinias-klaidai pranešę teismo atstovas Audris Kutrevičius.

„Nagrinėjamu atveju teis-

mas nenustatė, kad atsakovas (ar jo darbuotojai) viešindami informaciją apie S. Sondeckį būtų nevykdę jiems priskirtų funkcijų ar jas vykdydami veikę nepateisinamai aplaidžiai, pažeisdami bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai”, – paskelbė teismas.

2018 metų sausį centras paskelbė, kad S. Sondeckis, anot KGB dokumentų, buvo įrašytas į KGB agentų žurnalą, kaip esą užverbuotas 1962 metais, turėjo agento „Saliuto” slapyvardį ir agentūriniame tinkle buvo iki 1982-ųjų liepos. KGB domino į JAV emigravęs S. Sondeckio tėvas Jackus Sondeckis.

Tų pačių metų gegužę Liustracijos komisija paskelbė, kad S. Sondeckis, pagal turimus duomenis, slapta nebendradarbiavo su KGB struktūromis, nėra objektyviosios pažeidimų pusės – nėra jokios veikos ir rezultatų.

Istorikai pabrėžia, kad agentų registracijos žurnale yra netikslumų, pavyzdžiui, jame yra partizanų, pasirašiusių dokumentus, bet nebendravusių su KGB ir vykdžiusių antisovietinį pasipriešinimą, todėl medžiagą ragina vertinti kartu su kitais istoriniais šaltiniais.

Teismas savo sprendime pažymėjo, kad Valstybės sau-

gumo departamentui Lietuvos ypatingajam archyvui perdavus jo žinioje turėtus archyvinus KGB dokumentus, tarp jų ir žurnalą, šis dokumentas tapo viešu ir laisvai prieinamu visiems asmenims, besikreipiantiems į Lietuvos ypatingąjį archyvą.

„Centras turėjo įstatyme (5 straipsnio 1 d. j punkte) nustatyta pareigą skelbti buvusios SSRS specialiuųjų tarnybų dokumentus. Žurnalas skelbtas penkerius metus, per kuriuos buvo paskelbti visi jame nurodyti įrašai apie asmenis”, – rašoma teisėjos Ivetos Pelienės sprendime.

Pasak teismo, kaip matyti iš centro į bylą pateiktų Lietuvos ypatingajame archyve saugomų dokumentų kopijų, apie S. Sondeckį paskelbta informacija atitinka žurnalo turinį. Pateikdamas papildomą informaciją Genocido centras taip pat rėmėsi Ypatingajame archyve saugomais dokumentais ir skelbdamas nurodė šios informacijos šaltinius.

„Taip pat negalima sutikti su pareiškėjų skundo argumentais, jog centras neatsakingai interneto svetainėje pateikė nepatikrintą žurnalo medžiagą apie S. Sondeckį, kadangi aukščiau išdėstytos aplinkybės patvirtina, jog centro skelbta informacija atitiko Lietuvos ypatingajame archyve buvusius dokumentus”, – nurodė teismas.

Anot jo, centras nebuvo paviešintos informacijos auto-

riumi, tačiau turėjo įstatymine pareigą ją skelbti.

Be to, prie žurnalo ir papildomos informacijos interneto svetainėje buvo pateikti paaiškinimai, kaip turėtų būti suprantama skelbiama informacija.

„Šie centro paaiškinimai vėliau detalizuoti, skelbti atsakymai į kilusius klausimus ir pateikti dar detalesni paaiškinimai, kaip turėtų būti suprantama paskelbta informacija”, – rašoma teismo sprendime.

Teisėja I. Pelienė taip pat atkreipė dėmesį, kad centras 2018 metų gegužės 21 dieną interneto svetainėje paskelbė informaciją apie S. Sondeckio atžvilgiu priimtą Liustracijos komisijos sprendimą, pateikdamas nuorodą į informacijos šaltinį – naujienų agentūrą BNS.

Nenustačius neteisėtų veiksmų, kurie galėtų būti vertinami kaip žala sukėlęs veiksnys, negalimas ir žalos atlyginimas, todėl, pasak teismo, pareiškėjų skundas atmetinas.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadovu tapus Adui Jakubauskui pernai rugsėjį iš interneto svetainės visa KGB agentūros archyvinių asmens bylų registracijos žurnalo informacija išimta.

LGGRTC sovietų saugomo verbuotų asmenų sąrašą pradėjo skelbti 2012 metų pabaigoje, o baigė 2018 metais. Jame išanalizuoti 1669 asmenų duomenys.

Ingrida Steniulienė, BNS

RUSIJA NAUDOJASI VISAIŠ IMANOMAIŠ FORMATAIŠ DĖMESIUI NUO BLOGĖJANČIOS ŽMOGAUS TEISIŲ SITUACIJOS RUSIJOJE IR KARINIO ESKALAVIMO PRIE UKRAINOS SIENŲ NUKREIPTI

Reaguodama į gruodžio 22 dieną, Niujorke vykusį neformalų susitikimą Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos Arria formate, kurį organizavo Rusija „tautinių mažumų situacijos ir nacizmo šlovavimo Baltijos ir Juodosios jūros regione“ tema, Užsienio reikalų ministerija informuoja, kad Lietuva vertina šį renginį kaip eilinę pastangą skleisti melagingą naratyvą apie kaimynines šalis politiniams tikslams pasiekti ir kaip eilinį Rusijos bandymą nukreipti tarptautinės bendruomenės dėmesį nuo blogėjančios žmogaus teisių situacijos Rusijoje ir nuo karinės eskalacijos prie Ukrainos sienų. Pasikartojantys Rusijos bandymai manipuluoti JT Saugumo Tarybos formatais dezinformacijos tikslais pasmerkti bendraminčių JT Saugumo Tarybos narių ir Europos Sąjungos valstybių narių bei kitų šalių pareiškime, prie kurio prisijungė ir Lietuva.

„Norime aiškiai pasakyti, kad Lietuva ir mūsų partneriai matome bei suprantame, ką Rusija daro ir ko ji siekia. Tenka apgailestauti, kad Rusija skleidžia tikrovės neatitinkančias interpretacijas apie žmogaus teisių situaciją Lietuvoje ir kaimyninėse valstybėse, tačiau tai niekaip nesumažina mūsų pasiryžimo siekti visuotinio žmogaus teisių užtikrinimo“, – pabrėžė užsienio reikalų

ceministras Mantas Adomėnas.

Tarptautinė bendruomenė pripažįsta, kad teismų nepriklausomumas yra esminis pagrindas teisės viršenybės principui įgyvendinti ir žmogaus teisėms užtikrinti. Tarp pakviestųjų kalbėtojų minimame renginyje yra asmuo, gynęs kaltinamuosius Sausio 13-osios byloje, kurią nagrinėjęs Vilniaus apygardos teismas 2019 metais visus įtariamuosius pripažino kaltais dėl karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui. Sausio 13-osios įvykiai lėmė, kad po Sovietų tankais Lietuvoje žuvo beginkliai žmonės, įskaitant moteris ir vaikus. Rusija jau ne pirmą kartą siekia iškreipti Sausio 13-osios įvykius Lietuvoje, jų kaltininkus vadindama nekaltomis aukomis, o Sausio 13-osios bylos teisėjams inicijuodama baudžiamąjį persekiojimą. Tai yra atviras kišimasis į Lietuvos teismų darbą, paneigiant tarptautinės teisės principus.

Lietuva atkreipia dėmesį, kad Rusijoje nesiliauja išraiškos laisvės ribojimai, represijos prieš nepriklausomą žiniask-

laidą ir žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus, nevyriausybinės organizacijos. Žmogaus teisių organizacijos „Memorial“ duomenimis šiuo metu Rusijoje yra 426 politiniai kaliniai, tarp jų ir Aleksejus Navalnas, po nepavykusio apnuodijimo įkalintas, vadovaujantis primestais melagingais kaltinimais.

Rusijos siekis susidoroti ir likviduoti minėtą žmogaus teisių organizaciją „Memorial“, kurios veikimas yra svarbus istorijos atminties įprasminimo ramstis, yra smerktinas. Organizacija savo veikla atskleidžia totalitarinių režimų nusikaltimus, pagerbia aukų atminimą ir siekia teisingumo.

Didelį nerimą kelia sisteminiai žmogaus teisių pažeidimai Rusijos okupuotose teritorijose Kryme ir Sevastopolyje, taip pat Abchazijoje, Pietų Osetijoje, Padnestrėje: žurnalistų, nepriklausomos žiniasklaidos ir žmogaus teisių gynėjų persekiojimas, pilietinės visuomenės suvaržymas, organizacijų uždarymas, neteisėti sulaikymai, įkalinimai, kankinimai. **LR URM**

LIETUVOS KARIUOMENI – PAPILDOMOS PRIEŠTANKINIŲ RAKETŲ SISTEMŲ „JAVELIN“ ATSARGOS

Asociatyvios nuotr. aut. Giedrė Maksimovicz-Alkema

2021 m. gruodžio pabaigoje JAV Valstybės departamentas užbaigė JAV Kongreso informavimo procedūrą dėl vidutinio nuotolio prieštankinės ginkluotės „Javelin“ pardavimo Lietuvai. Pritarta, kad Lietuvai parduodamos „Javelin“ raketų, paleidiklių ir kitos įrangos suma būtų padidinta iki 125 mln. JAV dolerių. Artimiausiu metu Gynybos resursų agentūra prie Krašto apsaugos ministerijos turėtų pasirašyti naują papildomą susitarimą su Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybe dėl dalies šio įrangos įsigijimo.

Iš Jungtinių Amerikos Valstijų gaunama prieštankinė sistema „Javelin“ ypač reikšmingai prisideda prie Lietuvos gynybinių pajėgumų stiprinimo, ilgalaikio Lietuvos kariuomenės kovinių pajėgumų didinimo ir atgrasomojo poveikio stiprinimo.

JAV yra Lietuvos strateginė partnerė ir pagrindinė Baltijos regiono saugumą užtikrinanti sąjungininkė. JAV aktyviai dalyvauja įgyvendinant saugumo užtikrinimo priemones Baltijos šalyse, stiprinama regiono saugumą ir stabilumą. Savo

kariais, technika ir finansinėmis lėšomis JAV aktyviai prisideda prie mūsų regiono gynybos. Pagal Europos atgrasymo iniciatyvą kasmet nuosekliai didinama finansinė parama Europos šalių, tarp jų ir Lietuvos, gynybiniam pajėgumams stiprinti ir karinei infrastruktūrai gerinti. JAV taip pat yra viena pagrindinių ginkluotės įsigijimų partnerių. Su JAV Vyriausybe pasirašytos sutartys ir dėl 200 šarvuotųjų visureigių JLTV bei 4 sraigtasparnių „Black Hawk“ įsigijimo.

Apie vidutinio nuotolio prieštankinės ginkluotės „Javelin“ sistemą:

Vidutinio nuotolio prieštankinių raketų sistema „Javelin“ yra modernus ginklas, galintis naikinti šiuolaikinius tankus su reaktyviniais šarvais dieną ir tamsiu paros metu 75 m – 2,5 km atstumu. Sistema veikia „iššoviau-pamiršau“ principu: kariui užfiksavus taikinį ir iššovus, raketa pati valdo save skrydžio iki taikinio metu.

LR KAM

PASAUŠIS IR LIETUVA

Dėl platinamos melagingos informacijos. Lietuvos užsienio reikalų ministerija praneša, kad viešojoje erdvėje užsienio reikalų ministro vardu yra platinama suklastota informacija, susijusi su Lietuvos dalyvavimu Pekino žiemos olimpinėse žaidynėse. Vertiname tai kaip informacinę ataką.

2021 m. gruodžio 20-26 d. NATO oro policijos funkcijas Baltijos šalyse vykdantys naikintuvai 2 kartus kilo atpažinti ir lydėti tarptautinėje erdvėje virš Baltijos jūros skridusių Rusijos Federacijos (RF) karinių orlaivių.

Gruodžio 29 dieną, minint Lietuvos Respublikos pripažinimo ir diplomatinį santykių tarp Lietuvos ir Čekijos užmezgimo šimtmetį, dvylikoje Čekijos apskričių suplevėso Lietuvos vėliavos. 1922 metų sausio 5 dieną užmezgti Lietuvos ir Čekoslovakijos diplomatiniai santykiai, o 1991 metų rugsejo 9 dieną diplomatiniai santykiai tarp dviejų valstybių buvo atkurti. 1993 metų sausio 6 dieną užmezgti diplomatiniai santykiai tarp Lietuvos ir Čekijos Respublikos.

Gruodžio 28 dieną didžiausiam Vakarų Kranto mieste Hebrone Lietuvos ryšių su Palestina biuras, bendradarbiaudamas su Hebrono pramonės amatų ir prekybos rūmais ir Palestinos komunikacijos ir vystomojo bendradarbiavimo centru, surengė Lietuvos kultūros dieną. Renginio metu pristatytas Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metams skirtas dokumentinis filmas „Ištikimybės žiedas“ (su arabiškais subtitrais) bei Lietuvos ryšių su Palestina biuro kartu su Trakų istorijos muziejumi parengta paroda arabų ir anglų kalbomis „Lietuvos totorių paveldas“.

Lietuvos kariuomenė 2022 metais bus aprūpinama moderniais optiniais taikikliais. „Modernizuodami Lietuvos kariuomenę pagrindinį dėmesį skiriame kariui, o siekdami užtikrinti jo užduočių įvykdymą, norime jį tinkamai aprūpinti ir modernia ginkluote. Optiniai taikikliai – dar vienas žingsnis šio tikslo link“, – sako krašto apsaugos viceministras **Vilius Semeška**, Šv. Kalėdų išvakarėse Gynybos resursų agentūrai prie Krašto apsaugos ministerijos priėmus pirmąją 830 optinių taikiklių siuntą.

Gruodžio 22 dieną užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis susitikime su Lietuvoje reziduojančiais ir Lietuvai akredituotais Europos Sąjungos (ES) šalių ambasadoriais aptarė aktuales ES darbotvarkės klausimus. Ministras padėkojo už ES institucijų ir valstybių narių paramą Kinijos ekonominio, politinio ir diplomatinio spaudimo Lietuvai akivaizdoje, akcentavo, jog krizių metu ES privalo veikti išvien bei saugoti savo nares. ES šalių ambasadoriai išreiškė solidarumą su Lietuva, pabrėžė bendro vieningo ES šalių veikimo svarbą.

Gruodžio 21 dieną užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas susitiko su vizitu į Lietuvą atvykusiu Vokietijos federalinės užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretoriumi Dr. **Tobias Lindneriu**. Susitikimo metu aptarti dvišaliai santykiai, saugumo situacija regione, agresyvūs Rusijos veiksmai ir galima parama Ukrainai, bendradarbiavimas Indijos–Ramiojo vandenyno regione bei Kinijos vykdomas ekonominis spaudimas Lietuvai. Vizito metu T. Linder kartu su delegacija lankėsi Rukloje, kur susitiko su NATO eFP bataliono kariais iš Vokietijos.

Gruodžio 21 dieną užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis dalyvavo nuotoliniame Šiaurės ir Baltijos šalių aštuoneto (ang. *Nordic-Baltic Eight, NB8*) užsienio reikalų ministrų susitikime, kuriame ministrai aptarė situaciją Baltarusijoje, santykių su Kinija bei aktuales Jungtinių Tautų (JT) ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) darbotvarkės klausimus, diskutavo teisės viršenybės Europoje tema.

Gruodžio 19 dieną Lietuvos ambasados Armėnijoje atstovai dalyvavo pirmosios tiesioginės Jerevanas-Vilnius oro jungties inauguracijos ceremonijoje, vykusiame Jerevano Zvartnoco tarptautiniame oro uoste. Ceremonijos metu ambasada pirmiesiems keliautojams, skrendantiems tiesiogine jungtimi iš Jerevano į Vilnių, dalino simbolinius suvenyrus, į lėktuvą lipančius keleivius prie vartų pasitiko ir su muzika palydėjo atlikėjas Jurgis Didžiulis, o lėktuve, vos kirtus Lietuvos oro erdvę, atlikėjas keleiviams ir įgulai surengė muzikinį pasirodymą. Šiuo metu planuojami du savaitiniai skrydžiai Vilnius-Jerevanas-Vilnius, vykdomi aviakompanijos „Wizz Air“.

Gruodžio 20 dieną užsienio reikalų viceministras Arnoldas Pranckevičius kartu su Prancūzijos valstybės sekretoriumi Europos reikalams **Clementu Beaune** atidarė Užsienio reikalų ministerijos organizuotą konferenciją „Ruošiantis 2022 metams: Kokie iššūkiai Lietuvos laukia Europos Sąjungoje?“. Konferencijoje aptarta kaip veiksmingiau atspindėti Lietuvos interesus Europos Sąjungoje (ES) ateinančiais metais, pristatyti prasidedančio Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetai.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

DOSNI LF 2021 M. PARAMA

Baigiantis metams daugelis apžvelgia praėjusius metus. Ne išimtis ir Lietuvių Fondas. Nepaisant sunkių pandemijos metų, Fondas dirbo be sustojimo ir turi kuo pasidžiaugti – 2021 metais įvairių projektų paramai ir stipendijoms iš viso išdalinti **1,407,670 dol.**, t.y. 10,7 % daugiau nei 2020 metais.

Didžiąją šių lėšų dalį (maždaug 2/3) sudaro Lietuvių Fonde įsteigtų vardinių fondų palūkanos. Šiuo metu Lietuvių Fonde įsteigta per 100 vardinių fondų.

Jau ketveri metai, kai LF Pelnų skirstymo komisija (PSK) į LF paramos skirstymo posėdžius renkasi 2 kartus per metus – pavasarį (I skirstymas) ir rudenį (II skirstymas). Pirmasis 2021 metų Pelnų skirstymo komisijos posėdis vyko gegužės 22 d., antrasis – spalio 16 d. Siekiant COVID-19 pandemijos metu užtikrinti visų

dalyvių saugumą, PSK nariai posėdžiavo nuotoliniu būdu.

Lietuvių Fondas veikia ir lėšas skirsto laikydamasis JAV „Section 501(c) (3) of the Internal Revenue Code“ paragrafo. Skirstant išmokas vadovaujamosi paramos ir stipendijų pirmenybės gairėmis, kurios yra patvirtintos LF direktorių tarybos.

Pirmajam 2021 metų svarstymui buvo pateikta 114 prašymų paramai gauti (patenkinti 86 prašymai – 75,4 %), antrajam skirstymui pateikti 27 prašymai (patenkinti 20 – 74,1 %). Atidžiai ir kruopščiai peržiūrėjusi prašymus, komisija **2021 metais iš viso nutarė patenkinti 106 prašymus ir šių projektų paramai skyrė 1,028,275 dol.**

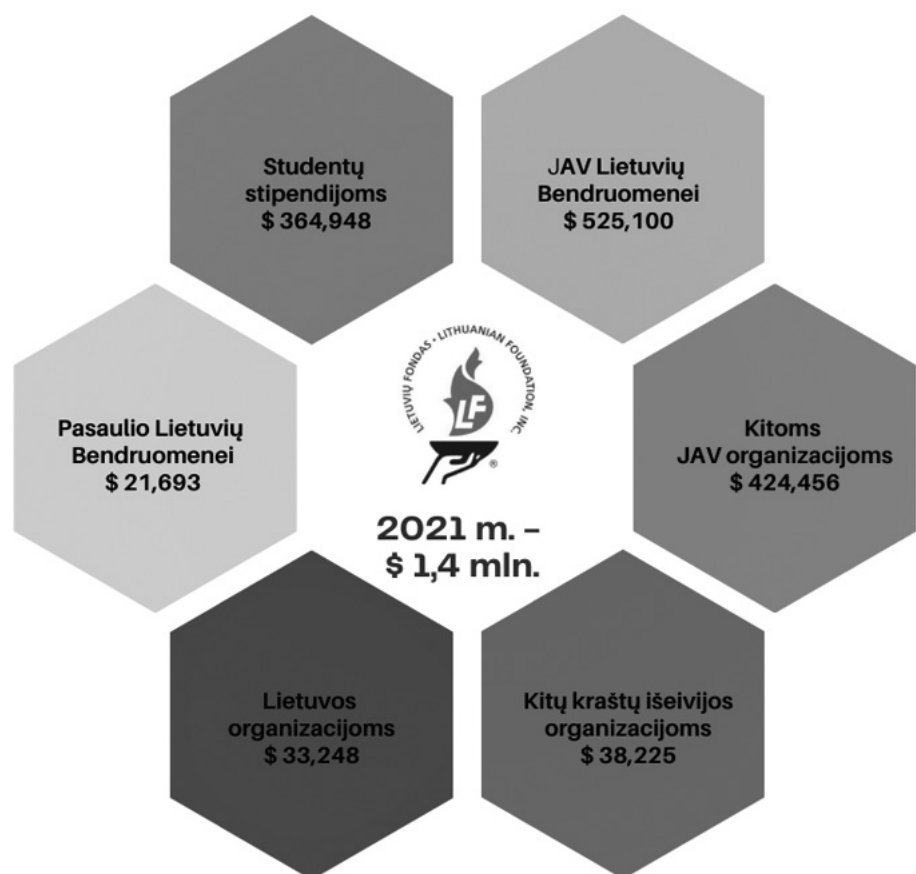
Papildomai projektų paramai iš specialių vardinių fondų, pagal šių fondų steigėjų pageidavimus ir nurodymus, tiesiogiai Lietuvos ir JAV or-

ganizacijoms bus išmokami **14,447 dol.**

Iš viso 2021 m. įvairių projektų paramai bus išmokėti **1,042,722 dol.**

Abiejų PSK posėdžių nutarimai buvo persiųsti LF tarybai patvirtinimui. LF taryba PSK nutarimus patvirtino š. m. birželio 8 d. (I skirstymo) ir gruodžio 7 d. (II skirstymo) posėdžiuose.

Didžiausia parama skirta JAV Lietuvių Bendruomenei – 525,100 dol. (50 %), įvairioms JAV lietuviškoms organizacijoms – 424,456 dol. (41 %), kitų kraštų lietuviškoms organi-

zacijoms – 38,225 dol. (4 %), prašymams iš Lietuvos – 33,248 dol. (3 %) ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenei – 21,693 dol. (2 %).

2021 m. lapkričio 20 d. posėdžiavo PSK Stipendijų pakomisės nariai. Jie peržiūrėjo 108 studentų prašymus stipendijoms gauti ir nutarė patenkinti 95 iš jų. PSK Stipendijų pakomisės posėdžio metu studentų stipendijoms skirti **335,400 dol.** Lietuvių Fondo stipendijas gaus 79 JAV, 8 Lietuvoje, 2 Didžiojoje Britanijoje, po vieną Austrijoje, Hong Kong, Nyderlanduose Prancūzijoje, Vokietijoje ir Šveicarijoje studijuojantys lietuviai.

Dar **29,548 dol.** bus išmokėti iš LF specialios paskirties vardinių fondų pagal specifinius steigėjų pageidavimus ir nurodymus tiesiogiai mokslo įstaigoms Lietuvoje. Kandidatus šioms stipendijoms gauti atrenka pačios mokslo įstai-

gos. Stipendijas gaus Vilniaus universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto, Kauno technologijos universiteto, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos, Vilniaus Gedimino technikos universiteto studentai ir Lietuvos mokyklų moksleiviai.

Iš viso 2021 m. stipendijoms bus išmokėti **364,948 dol.** Pagal veiklos kategorijas 2021 m. paskirta (JAV dol.):

Stipendijoms – 364,946
Projektų paramai:
 Švietimo veikla – 233,204
 Visuomeninė veikla – 177,589
 Kultūrinė veikla – 174,379
 Lietuviški centrai (pastatai) – 153,400
 Jaunimo veikla – 91,750
 Žiniasklaida – 87,600
 Stovyklavietės (pastatai) – 60,000
 Archyvai – 50,000
 Knygos – 14,800

LF informacija

Lietuvių Fondo paramos gavėjas – Lituanistikos tyrimo centras. LTC naujų patalpų atidarymas Lemont, IL 2021 m. *Jono Kuprio nuotr.*

SEIMO LAISVĖS KOVŲ IR VALSTYBĖS ISTORINĖS ATMINTIES KOMISIJOS PIRMININKĖS PAULĖS KUZMICKIENĖS PRANEŠIMAS: „PARTIZANŲ RYŠININKEI VANDAI VALIŪTEI-ŠMĖKLAI ATKURTA LIETUVOS PILIETYBĖ“

Po 74 metų iš Irkutsko į Lietuvą sugrįžusiai partizanų ryšininkei **Vandai Valiūtei-Šmėklai** buvo atkurta Lietuvos Respublikos pilietybė.

V. Valiūtė 1946 m. rugsėjo 22 d. tapo Žemaičių apygardos Vlodo Montvydo-Žemaičio vadovaujamo partizanų būrio ryšininke, gavo slapyvardį „Šmėkla“. Šmėkla palaikydama ryšius su partizanais rinko žval-

gybinę informaciją, platino antisovietinius atsišaukimus, Žemaičių apygardos laikraštį „Laisvės balsas“. 1947 m. gruodžio 16 d. buvo suimta sovietų saugumo ir ištremta į Kazachiją. Po 74 metų padedama lietuvių sugrįžo į Lietuvą ir šiuo metu gyvena Tauragės rajone esančiuose Pagramančio socialinės globos namuose.

Seimo Laisvės kovų ir

valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkė Paulė Kuzmickienė sako, kad grįžti po šitiek metų nėra lengva – Lietuvoje nebėra nei Vandos artimųjų, nei namų. Tačiau tam, kad Vandos svajonė sugrįžti būtų įgyvendinta, susitelkė ir dirbo labai daug institucijų – savivalda, ministerijos, diplomatai. Migracijos departamentas per mažiau nei mėnesį priėmė sprendimą dėl tremtinės pilietybės atkūrimo. Šis sprendimas leis toliau spręsti socialinius klausimus, apimančius nuolatinės globos, sveikatos draudimo, pašalpos įsikūrimui ir kitus

su ryšininkės gyvenimu Lietuvoje susijusius klausimus.

„Džiaugiuosi neabejingu valstybės ir žmonių rūpesčiu šiai nepaprastai asmenybei. Šie pagarbos ženklai – tai mūsų maža padėka už Šmėklos drąsą ir pasiaukojimą dėl mūsų Tėvynės ir laisvės“, – dėkodama visoms prisidėjusioms institucijoms, sako P. Kuzmickienė.

P. Kuzmickienė, vos prieš kelias savaites lankydama Vandą Valiūtę-Šmėklą Pagramančio globos namuose, viešai kartu su kitais geros

valios žmonėmis kvietė visus norinčius ir galinčius padėti tremtinei aukomis. Šiai dienai Šmėklai suaukota per 14 tūkstančių eurų.

„Noriu padėkoti visiems, kurie atsilies į šį kvietimą ir pasidžiaugti, kad Lietuvos žmonės neabejingi mūsų kovotojų už laisvę atžvilgiu. Tai tik įrodo, kad mums rūpi mūsų valstybės istorija ir ją kūrę žmonės, kad laisvės kovos gyvos mūsų širdyse ir įkvepia mus geriems darbams“, – džiaugiasi P. Kuzmickienė. **LRS, 2021-12-21**

**LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

LR UR MINISTRAS G. LANDSBERGIS SU UŽSIENIO LIETUVIAIS APTARĖ GLAUDESNIŲ BENDRADARBIAVIMĄ LITUANISTINIO ŠVIETIMO, DALYVAVIMO RINKIMUOSE KLAUSIMAIS

Gruodžio 20 dieną LR užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis nuotoliniu būdu susitiko su užsienio lietuvių bendruomenių, lituanistinių mokyklų, fondų, žiniasklaidos, kitų diasporos organizacijų atstovais. Susitikime, skirtame metų apžvalgai, dalyvavo 47 diasporos organizacijų atstovai iš 28 šalių.

„Ši Vyriausybė diasporos politikos stiprinimui skiria ypatingą dėmesį. Diasporos klausimams skiriamas dėmesys Vyriausybės programos švietimo, mokslo, kultūros, ekonomikos, sveikatos apsaugos, kitose dalyse, akcentuojamas daugybinės pilietybės klausimo sprendimas, diasporai aktualių konsulinė paslaugų skaitmenizavimas”,

– sveikindamas susitikimo dalyvius sakė ministras G. Landsbergis.

Apibendrinamas metus, ministras pristatė užsienio politikos aktualijas, padėkojo Lietuvos diasporai ir Pasaulio lietuvių bendruomenei už paramą Lietuvai, kovojant su nedemokratinėmis valstybių keliomis iššūkiams bei siekiant suvaldyti besitęsiančią COVID-19 (koronaviruso) pandemiją.

Užsienio reikalų viceministras, Lietuvos diasporos politikos įgyvendinimo darbo grupės pirmininkas Egidijus Meilūnas susitikime pristatė Lietuvos diasporos politikos strategijos „Globali Lietuva” 2022-2030 metams projektą. Susitikimo metu buvo taip pat atsakyta į diasporos atstovų užduotus aktualius klausimus

LR užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis nuotoliniu būdu susitiko su užsienio lietuvių bendruomenių, lituanistinių mokyklų, fondų, žiniasklaidos, kitų diasporos organizacijų atstovais. **LR URM**

glaudesnio bendradarbiavimo, referendumo ir internetinio balsavimo organizavimo temomis.

Skaičiuojama, kad apie 1,3 mln. lietuvių šiuo metu gyvena užsienyje. Užsienio reikalų

ministerija koordinuoja diasporos politikos įgyvendinimą. **LR URM**

LOS ANDŽELE – LIETUVIŠKI KALĖDŲ RENGINIAI

Kalėdiniai renginiai Los Andžele.

LR URM

Gruodžio 19 d. Lietuvos Respublikos generalinis konsulatats Los Andžele pakvietė JAV Vakarų pakrantės vaikus ir jų tėvelius į Klaipėdos jaunimo teatro nuotolinius gyvai transliuotus spektaklius „Nykštukų namas”.

Spektaklio žiūrovai pamatė, kaip gyvena svarbiausi Kalėdų Senelio padėjėjai, kaip ruošiamos kalėdinės dovanėlės, sužinojo, ką nykštukai veikia, kol Kalėdų Senelis ilsisi ir lau-

kia svarbiausių metų švenčių.

Prieš spektaklį žiūrovus artėjančių švenčių proga pasveikino generalinė konsulė Laima Jurevičienė.

O gruodžio 18 d. L. Jurevičienė ir generalinio konsulato darbuotojai dalyvavo Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Los Andžele Kalėdų šventėje, kurios pagrindinė programos dalis buvo mokinių vaidinimas „Angelo kelionė”.

LR URM

KALĖDINIS PRIĖMIMAS AMBASADOJE NUR SULTANE

Gruodžio 1 d. ambasadoje Nur Sultane įvyko šventinis priėmimas Kazachstane gyvenantiems lietuviams. Aktyviai dalyvavo lietuvių bendruomenės Karagandoje „Lituanica” nariai, taip pat lietuviai iš sostinės bei kitų šalies miestų.

Ambasadorius G. Vasiulis sveikindamas susirinkusiuosius vylėsi, kad šis sambūris netruks tapti gražia kasmetine tradicija. Ambasadoriui antrino ir didžiausios lietuvių bendruomenės Kazachstane pirmininkas, Lietuvos garbės konsulas V. Tvarijonas, kuris dėkojo bendruomenės nariams už aktyvią visuomeninę veiklą puoselėjant lietuvių bendrumą.

Šventės metu vaišintasi lietuviškais patiekalais, ambasados darbuotojų bei diplomatų iniciatyva surengtas šventinis koncertas. **LR URM**

PASAULINIO GARSO ARCHITEKTUI MASSIMILIANUI FUKSUI ĮTEIKTAS LIETUVOS RESPUBLIKOS PASAS

Lietuvos ambasadorius Italijoje Ričardas Šlepavičius (kairėje) ir Massimilianas Fuksas **Simos Šilingytės nuotr.**

Gruodžio 6 dieną Lietuvos ambasadoje Romoje, Italijoje, vykusioje iškilmingoje ceremonijoje vienam žymiausių architektų pasaulyje Massimilianui Foksui buvo įteiktas Lietuvos Respublikos pasas.

„Nuostabu, kad tokie didūs asmenys, kaip jūs, didžiuojasi savo lietuviška kilme. Atkurdami jūsų Lietuvos Respublikos pilietybę, šiandien dar vienu žingsneliu priartėjame prie istorinio teisingumo”, – savo sveikinime pažymėjo užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis, kreipęsis į M. Foksą nuotoliniu būdu.

Lietuvos ambasadorius Italijoje Ričardas Šlepavičius pasveikino M. Foksą, sakydamas, kad „kiekvieną kartą atkurdami Lietuvos pilietybę dėl mūsų valstybės okupacijų ją praradusiems piliečiams, mes tarsi dedame dar vieną akmenėlį į didelę ir spalvotą mozaiką, kuri vadinasi Lietuvos istorija. Didelė garbė dalyvauti šiame procese”.

Massimiliano Fuksas gimė 1944 metais Romoje, kau-

niečio Raimondo Fuxso ir italės Tersilijos Fuxsas šeimoje, kartu su žmona Doriana Fuksas vadovauja vienai iš stipriausių tarptautinių architektų kompanijų pasaulyje – „Studio Fuksas”. Kompanija per 40 veiklos metų išvystė novatorišką požiūrį, įgyvendindama daugiau kaip 600 architektūros projektų – nuo miestų intervencijų, oro uostų, muziejų, muzikos erdvių, kultūros ir konferencijų centrų bei biurų, iki inovatyvaus interjero, dizaino ir juvelyrikos kolekcijų. M. Foksui įteiktas aukščiausias Italijos Respublikos apdovanojimas už nuopelnus – Didžiojo kavalieriaus kryžiaus ordinas, Prancūzijos garbės medalis, Didysis Prancūzijos architektūros prizas, jam suteikta Karališkojo Anglijos architektų instituto ir Amerikos architektų instituto garbės narystė, jis taip pat yra Lietuvos architektų sąjungos garbės narys. M. Fuksas save pristato kaip „patrakusį lietuvi, gimusį Romoje”.

LR URM

LIETUVIŠKA ADVENTO ŠVENTĖ BERNE, ŠVEICARIJOJE

Lietuviška Advento šventė Berne, Šveicarijoje.

LR URM

Gruodžio 4 d., Berne vyko tradicinė lietuviška Advento šventė.

Šventės metu buvo puošiama eglutė, skambėjo kalėdinės melodijos, veikė vaikų ir tėvelių kūrybinės dirbtuvėlės, laukė didelis vaišių stalas su tradiciniais lietuviškais patiekalais, vyko Ciuricho lituanistinio darželio-mokyklėlės

„Pagrandukas” vaikų spektaklis „Pirštinė”. Šventėje dalyvavusius vaikučius aplankė visų laukiamas Kalėdų senelis. Į šventę gausiai susirinkusius svečius sveikino ir programą vedė Šveicarijos Lietuvių bendruomenės pirmininkė Jūratė Caspersen, sveikinimo žodį šventės dalyviams taip pat tarė Lietuvos konsulas Ženevoje

Eduardas Petkevičius.

Šventėje dalyvavę svečiai buvo kviečiami dalyvauti kalėdinėje labdaros akcijoje „Ištiesk gerumo ranką” ir prisidėti aukojant lėšas Lietuvoje gyvenančiam ir tris mažus vaikus auginančiam vienišam tėvui. Paaukotas lėšas numatoma skirti šios šeimos kasdienės buitės palengvinimui. **LR URM**

SEIMO IR PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KOMISIJA: „BŪTINA NUOSEKLIAI PRISTATYTI ISTORINĖS ATMINTIES KLAUSIMUS UŽSIENYJE”

Gruodžio 10 d. posėdžiavusi Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija aptarė Lietuvos įvaizdį pasaulyje remdamasi istorine atmintimi ir priėmė rezoliuciją „Dėl Lietuvos įvaizdžio kūrimo remiantis istorine atmintimi”. Posėdžiui pirmininkavę komisijos pirmininkai Seimo narė **Dalia Asanavičiūtė** ir teisininkas **Jonas Bružas** iš Čikagos (JAV) akcentavo, kad ši tema yra aktuali pasaulio lietuviams, nes jie yra tie savanoriai Lietuvos ambasadoriai, kuriems tenka pristatyti savo šalį užsienyje.

Komisijos narys, žymus rašytojas **Antanas Šileika** iš Toronto (Kanada) apžvelgė didelio visuomenės dėmesio užsienyje susilaukusią informaciją apie Lietuvą, atspindėtą pastarojo meto pasaulio spaudoje, televizijoje, socialiniuose tinkluose ir kitose masinės informacijos priemonėse, pristatė susiformavusį Lietuvos įvaizdį užsienio šalyse ir aptarė probleminius klausimus, su kuriais susiduria jis, kaip užsienio lietuvis, kurio prašoma pakomentuoti tam tikrus įvykius ir pasisakymus apie Lietuvą. Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties

komisijos pirmininkė **Paulė Kuzmickienė** pristatė sovietmečiu slėptą Lietuvos istoriją – Lietuvos partizanus, tremtis, emigraciją, pasipriešinimą sovietiniam režimui. Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos narys, Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narys dr. **Stasys Tumėnas** paskaitė pranešimą „Pasaulio tautų teisuoliai Lietuvoje: Šiaulių atvejis” apie bandymus gerinti pasauliui savo šalies įvaizdį po Holokausto bei pasiūlė nustatyti atmintinę dieną – Lietuvos Pasaulio tautų teisuolių atminimo dieną. Lietuvos įvaizdžio grupės vadovas **Marius Gurskas** pristatė Lietuvos įvaizdžio grupės, atliekamą darbą, siekiant didesnio bendro šalies žinomumo, pritraukiant daugiau investicijų ir turistų į Lietuvą.

Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytojas dr. **Norbertas Černiauskas** pateikė informaciją apie Lietuvos istorijos dėstymo bendrojo lavinimo mokyklose programas ir diasporos istorijos vietą jose. Istorijos instituto direktorius habil. dr. **Alvydas Nikžentaitis** pristatė š. m.

Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdis. *Seimo kanceliarijos nuotr. (aut. J. Šedauskienė)*

birželio mėn. organizuotą konferenciją „Skaldanti praeitis”, kurioje buvo nagrinėjamos įvairios istorinės interpretacijos Lietuvos praeities tema. Užsienio reikalų ministerijos Komunikacijos ir kultūrinės diplomatijos departamento direktorius Marius Janukonis pristatė Užsienio reikalų ministerijos atliekamą darbą siekiant gerinti Lietuvos įvaizdį pasaulyje. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos

tyrimo centro direktorius dr. Arūnas Bubnys pristatė centro leidžiamus leidinius užsienio kalbomis, siekiant informuoti užsieniečius apie „karą po karą”, t. y. pokarinį partizaninį pasipriešinimą ir stalininio (sovietinio) laikotarpio genocido sukeltas kančias.

Komisijos nariai vieningai manydami, kad šalies istorija ir jos pristatymas pasauliui bei visuomenės interpretacijos įvairiais istoriniais klausimais

yra svarbi šalies įvaizdžio kūrimo dalis, išryškinanti valstybės ir tautos savitumą bei išskirtinumą, žada dar ne kartą grįžti prie šios temos komisijos posėdžiuose ir aktyviai dalyvauti visuomenės diskusijose šia tema.

Posėdžio vaizdo įrašas Seimo „YouTube” paskyroje „Atviras Seimas”:

https://www.youtube.com/watch?v=eouikRMeA_Y

LRS, 2021-12-13

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO PAIEŠKŲ IR IDENTIFIKAVIMO SKYRIUS PRANEŠA

Siekiant tvariai organizuoti okupacijų laikotarpiu žuvusių ir nužudytų laisvės kovotojų palaikų paieškas ir iki šiol rastų, bet vis dar neatpažintų represinių režimų nusikaltimų aukų identifikavimą, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre darba pradėjo atskiras Paieškų ir identifikavimo skyrius. Specializuotas

naujas padalinys tiesiogiai pavaldus centro generaliniam direktoriui.

„Mūsų centre vykdomi istoriniai tyrimai rodo, kad ginkluotoje rezistencinėje kovoje netekome apie 20 tūkst. laisvės kovotojų ir daugumos jų palaikai arba nerasti, arba neatpažinti”, – sako istorikas dr. Arūnas Bubnys, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius. Lietuvoje yra daugybė numanomų, bet dar netyrinėtų pokario rezistentų masinių kapaviečių, neįtrauktų į valstybės saugomų teritorijų sąrašus – jos laukia tyrėjų dėmesio. Pasak centro vadovo, kad procesas, sėkmingai leidęs atrasti ir iškilmingai palaidoti vieno garsiausių ir labiausiai kankintų par-

tizaninio karo vadų Adolfo Ramanausko Vanago palaikus, įsibėgėtų, būtina kuo skubiau sukaupti ieškomų laisvės kovotojų gyvų giminių DNR bazę.

Pagrindiniai įkurto padalinio uždaviniai koncentruojasi ties trimis veiklos kryptimis – pirma, atliekant istorinius tyrimus tikslinti žuvusių pokario pasipriešinimo dalyvių sąrašą. Antra, – ieškoti okupacijų laikotarpiu žuvusių, dingusių be žinios, represuotų, persekiotų, nukentėjusių Lietuvos gyventojų, pasipriešinimo okupacijoms dalyvių giminių (genealoginiai registro duomenų tyrimai) ir palaipsniui kaupti palaikų identifikavimui būtinus DNR mėginius bei užtikrinti jų saugojimą. Trečia – numanomose išvardytų asmenų palaikų užkasimo vietose organizuoti archeologinius tyrimus.

Skyriui vadovauti paskirtas centre vyresniuoju istoriku dirbęs Rimantas Zagreckas, daug prisidėjęs nustatant Leipalingyje eksumuotų pokario rezistentų tapatybę ir iki šiol tyrinėjės tiek partizaninį judėjimą, tiek Holokaustą bei aktyviai publikavęs tyrimų rezultatus centro leidiniuose. Su istori-

ko darbais galima susipažinti leidinyje „Genocidas ir rezistencija” arba centro interneto svetainėje www.genocid.lt. Pastaruoju metu R. Zagreckas ieško žuvusių laisvės kovotojų artimųjų ir ima jų mėginius DNR tyrimams.

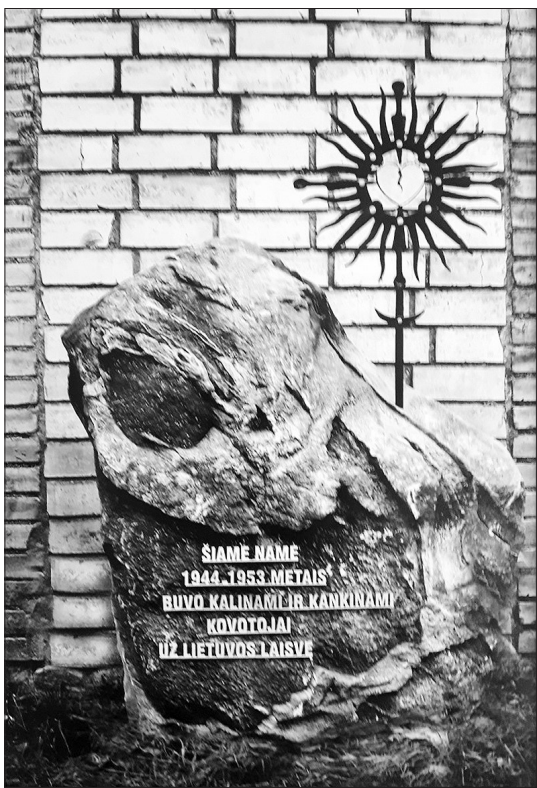
„Per pastaruosius ketverius metus Centro įvykdytos sėkmingos paieškos ir sukaupta patirtis leidžia teigti, kad daugeliu atvejų ir ateityje vyksiančios paieškos bus sėkmingos”, – sako Rimantas Zagreckas, Paieškų ir identifikavimo skyriaus vedėjas. Naujo skyriaus vadovas priima, kad centras jau yra sulaukęs dešimčių raštiškų asmenų prašymų surasti jų gimines – laisvės kovotojus – ir kviečia aktyviai teikti šiam tikslui pasiekti naudingą informaciją ne tik artimiausius giminių, kuriems neretai sudėtinga naudotis modernėmis technologijomis, bet ir įvairias kraštotyros ir nevyriausybinės organizacijas, besidominčias partizaniniu judėjimu, iškilimais ginkluoto pasipriešinimo asmenybėmis.

Kaip nurodo Paieškų ir identifikavimo skyriaus darbuotojai, pradžia užtenka išdėstyti trumpą pageidavimą kartu būtinai paliekant

savo kontaktinius duomenis ir atsiųsti tai el. paštu paiestos@genocid.lt, o toliau bus susisiekti individualiai. Šis pirminis informacijos srautas leis pagal suinteresuotų bendruomenių poreikius apibrėžti teisinę procedūrą bei terminus. Susisteminta informacija dėl DNR mėginių ir genealoginių bei archyvinių tyrimų organizavimo bei atlikimo tvarkos bus atnaujinta ir pranešta visuomenei.

Iš viso šiuo metu naujai įkurtame Paieškų ir identifikavimo skyriuje yra 4 darbuotojų etatai. Į naujai įsteigtą padalinį jau perėjo 3 centro darbuotojai. Centro vadovų pastangomis užtikrinta Paieškų ir identifikavimo skyriaus plėtra, kuri leis sparčiau vykdyti šią svarbią funkciją. Primintina, kad LR Seimas neseniai paskelbė šių duomenų kaupimą leisiančias įgyvendinti Lietuvos Respublikos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo pataisas, o LR Vyriausybė šiai valstybiškai svarbiai funkcijai įgyvendinti prie kasmetinio centro biudžeto papildomai 2022 m. skyrė 181 tūkst. eurų, iš kurių 73 tūkst. eurų skirti 4 darbuotojų darbo apmokėjimui.

www.genocid.lt

Prie buvusio Leipalingio NKVD pastato (jo kieme rasti 7-ių aukų palaikai) stovintis atminimo akmuo žuvusiems ir kankintiems leipalingiečiams pastatytas Angelės Ūselytės-Priekulienės iniciatyva. *Gintaro Žilio nuotr.*

PASKELBTAS 2021 METŲ „GLOBALIOS LIETUVOS” APDOVANOJIMO „UŽ VISO GYVENIMO NUOPELNU” LAUREATAS

Gruodžio 29 dieną Šventosios Kotrynos bažnyčioje vyko iškilminga Globalios Lietuvos apdovanojimų ceremonija, kurios metu užsienio reikalų viceministras Arnoldas Pranckevičius paskelbė 2021 metų „Globalios Lietuvos” apdovanojimo „Už viso gyvenimo nuopelnus” laureatą.

Apdovanojimą už viso gyvenimo pašventimą lietuviybės puoselėjimui, nuoširdų ir nuoseklų darbą siekiant Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo ir kuriant nepriklausomą Lietuvą šiais metais Užsienio reikalų ministerija (URM) skyrė Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) lietuvi, aktyviai visuomenininkei ir diplomatei, Lietuvos ambasadori **Gintei Bernadetai Damušis**.

„Šis apdovanojimas – tai kukli išraiška mūsų gilių pagarbos ir nuoširdaus dėkingumo už Lietuvai skirtą gyvenimą: už pasišventimą, drąsą, tikėjimą Lietuvos laisve, už sprendimą grįžti į savo tėvelių žemę ir čia kurti modernią nepriklausomą Lietuvą”, – sakė viceministras A. Pranc-

kevičius.

Gimusi JAV, G. B. Damušis po studijų prisidėjo prie Niujorke veikusios Lietuvių katalikų religinės šalpos tarybos, rėmusios persekiojamą bažnyčią, disidentus ir žmogaus teisių gynėjus, vertė ir platino „Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką” ir kitus pagrindinio leidinio anglų kalba, palaikė ryšius su Lietuvos nepriklausomybės kovotojais.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, G. B. Damušis toliau dirbo Lietuvai, prisidėjo steigiant Lietuvos nuolatinę misiją prie Jungtinių Tautų Niujorke, JAV, o 1992-aisiais oficialiai prisijungė prie Lietuvos diplomatinės tarnybos. Gintė Damušis aktyviai prisidėjo plėtojant politinius, ekonominius ir žmogiškuosius daugiašalius ir dvišalius ryšius, dirbdama Lietuvos atstovybėse tarptautinėse organizacijose bei vadovaudama Lietuvos ambasadoms Austrijoje, Kanadoje, Danijoje ir Islandijoje, vadovavo URM Užsienio lietuvių

Šventosios Kotrynos bažnyčioje vyko iškilminga Globalios Lietuvos apdovanojimų ceremonija. LR URM

departamentui.

Nuo 2012 metų organizuojami „Globalios Lietuvos” apdovanojimai yra skirti pagerbti, įvertinti, pagarsinti ir apdovanoti užsienio lietuvių, sukaupusių tarptautinę profesinę patirtį, išlaikiusių

glaudžius ryšius su Lietuva, reikšmingai prisidedančius prie jos augimo.

Apdovanojimus globoja prezidentas Gitanas Nausėda, organizuoja VŠĮ „Global Lithuanian Leaders”, bendradarbiaujant su Lietuvos Respub-

likos Prezidento kanceliarija ir URM. Pagrindinei Globalios Lietuvos apdovanojimų rėmėjai - Užsienio reikalų ministerijai - suteikta garbė kasmet skirti apdovanojimą „Už viso gyvenimo nuopelnus”. LR URM

LIETUVOS IR BRAZILIJOS DVIŠALIŲ SANTYKIŲ PRADŽIOS ŠIMTMEČIO MINĖJIMAS

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas San Paule Vytautas Umbrasas. LR URM

Lapkričio 30-osios dienos vakarą „Casa Brasileira” mu-

ziejuje San Paule Brazilijos vyriausybės ir institucijų at-

stovai, užsienio valstybių diplomatai ir lietuvių bei litvakų bendruomenių nariai rinkosi paminėti Lietuvos ir Brazilijos dvišalių santykių pradžios šimtmetį: 1921 m. gruodžio 9 d. Brazilija pripažino Lietuvą de jure. Šiame sukako ir 30 metų, kai 1991 m. lapkričio 5 d. atkurti Lietuvos ir Brazilijos diplomatiniai santykiai.

Į susirinkusiuosius kreipėsis Lietuvos Respublikos generalinis konsulas San Paule V. Umbrasas pristatė Lietuvos ir Brazilijos santykių istoriją, reikšmingiausius bendradarbiavimo pasiekimus bei ateities

perspektyvas, padėkojo visiems, prisidėjusiems ir prisidedantiems prie abiejų valstybių bendradarbiavimo stiprinimo. „Manau, kad ne tik Lietuvos Generalinis konsulas San Paule, bet ir visi Lietuvos piliečiai, gyvenantys Brazilijoje, turi kuo geriau pristatyti Braziliją Lietuvai ir Lietuvą Brazilijai. Tik tuomet antrasis mūsų bendradarbiavimo šimtmetis, atverdama naujas galimybes duos daug gerų rezultatų” - teigė Vytautas Umbrasas.

Minėjimo dalyvius pasveikino Brazilijos užsienio reikalų ministerijos atstovas San Paulo valstijoje ambasadorius Raymundo Santos Rocha Magno bei San Paulo miesto

užsienio reikalų sekretoriaus pavaduotojas ambasadorius Fernando Mello Barreto.

Lietuvos ir Brazilijos bendradarbiavimas ypač suintensyvėjo paskutiniame dešimtmetyje: rengiami aukšto lygio vizitai, bendradarbiaujama Jungtinėse Tautose ir kitose tarptautinėse organizacijose, vyksta politinės konsultacijos, pasirašyti ar rengiami svarbūs dvišaliai susitarimai ekonomikos, finansų, kultūros srityse.

Dvidešimto amžiaus trečiajame dešimtmetyje prasidėjęs bendradarbiavimas, penkiasdešimčiai metų sustabdytas Sovietų Sąjungos jai okupavus Lietuvą, pradeda skaičiuoti antrą šimtmetį. LR URM

ROBERT SHILLER, NOBELIO PREMIJOS LAUREATUI, LIETUVIŲ KILMĖS JEILIO UNIVERSITETO PROFESORIUI ĮTEIKTAS ORDINAS „UŽ NUOPELNUS LIETUVAI”

Generalinis konsulas Vaclovas Šalkauskas š.m. gruodžio 2-ą dieną įteikė ordiną „Už nuopelnus Lietuvai” Robert Shiller, Nobelio premijos laureatui, lietuvių kilmės Jeilio universiteto profesoriui.

„Man nepaprastai didelė garbė šį apdovanojimą įteikti Lietuvos Prezidento vardu ir palinkėti dar daug jėgų ir sveikatos, kad tęstumėte savo darbus” – pažymėjo generalinis konsulas ir pasidalino įspūdžiais, kaip neseniai konsulate Niujorke apsilankę Lietuvos studentai, kurie studijuoja Jeilio universitete,

buvo sužavėti profesoriaus meile ir susidomėjimu Lietuva.

Profesorius Robert Shiller pasidalino šeimos istorija, kad visi keturi jo seneliai atvyko iš Lietuvos į JAV 1910 metais ir prisijungė prie lietuvių bendruomenės.

Robertas Shilleris patenka į įtakingiausių šių dienų pasaulio ekonomistų sąrašus, jo tyrimai pripažinti pasaulinės ekonomikos istorijos dalimi. Profesoriaus paskaitos – vienos populiariausių pasauliniuose ekonomikos forumuose. Jo konsultacijo-

mis naudojasi ne tik akademinio pasaulio atstovai, bet ir įtakingiausi pasaulio lyderiai. 2013 m. jam įteikta Nobelio premija ekonomikos srityje. Profesorius skaitė paskaitas Vilniaus Universitete, jam suteiktas ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto Garbės profesoriaus vardas. LR URM

Generalinis konsulas Vaclovas Šalkauskas 2021 m. gruodžio 2-ą dieną įteikė ordiną „Už nuopelnus Lietuvai” Robert Shiller. LR URM

APIE LIETUVOS TOTORIŲ METUS ISTORIJOS IR KULTŪRŲ SANKIRTOS: LIETUVOS TOTORIAI AMŽIŲ SANDŪROJE

Renginį, skirtą Totorių metams, pristato LPKTS Valdybos pirmininkas Vladas Sungaila.

Autorės nuotr.

Pradedame naujuosius, 2022 metus. 2022 metai paskelbti Lietuvos karaimų metais, iš totorių tikimasi esatafetę sėkmingai perims karaimai. Tikimasi, kad istorijos eigoje pasiteisinusio abiejų turkiškų bendruomenių gražaus sutarimo netemdys jokie šešėliai, ir jis sėkmingai bei vaisingai tęsis toliau. Tikime, kad ir mes deramai pagerbsime tas tautas, atsidavusias tarnavusias Vytautui Didžiajam, padėjusias laimėti Žalgirio mūšį, išlaikiusias papročius, tradicijas, kentėjusias kaip ir lietuviai tremtyje, žuvusias karo laukuose.

2021-aisiais metais LR Seimo nutarimu buvo minima net vienuolika atmintinų datų. Minėjome Juozą Lukšą-Daumantą, kardinolą Vincentą Sladkevičių, Mariją Gimbutienę, Joną Karolį Sladkevičių ir kitus. Tarp iškilų asmenybių - svarbios Lietuvos kultūrai ir istorijai datos, įvykiai. Paminėti ir Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metai. Jau kelinti metai bendradarbiaudami su Tautinių mažumų departamentu, dalyvaujame kultūrinuose projektuose. Pridedant prie LR Seimo nutarimų ir Vyriausybės programos, vykdytas projektas „Istorijos ir kultūrų sankirtos: Lietuvos totoriai amžių sandūroje“.

700 metų, kai didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas pakvietė totorių karius kaip sąjungininkus į pagalbą kovoje prieš kryžiuočius. Totoriai paliko ryškų pėdsaką Lietuvos ir ypač jos karybos istorijoje, jie sudarė stambius nacionalinius kovinius dalinius, saugojo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės sienas, dalyvavo visuose XVI–XVIII amžiaus Abiejų Tautų Respublikos kovose su vidaus ir išorės priešais, XIX amžiaus sukilimuose prieš carinės Rusijos valdžią. Lietuvos totoriai žinomi kaip puikūs, narsūs kariai. – Kaune, prie I. Kanto gatvės 24-uoju numeriu pažymėto namo, rugpjūčio 19 dieną atidengta paminklinė at-

minimo lenta, skirta pažymėti buvusių totorių vartų bokšto ir totorių priemiesčio vietą. Šioje vietoje prie buvusio kelio į Vilnių XVII–XVIII amžiuje stovėjo miesto sienos keturkampis totorių vartų bokštas. Teritorija tarp J. Gruodžio, I. Kanto ir D. Poškos gatvių, kurioje nuo XV amžiaus gyveno totoriai, vadinta totorių priemiesčiu, lenkiškai – „tatarskij konec“ (totorių galas, pakraštys). Ten kažkur buvo ir mečetė, kuri sudegė. Ši paminklinė lenta buvo suprojektuota ir pagaminta Kauno apskrities totorių iniciatyva, finansavo Kauno savivaldybė. Kaune, Vytauto Didžiojo Karo muziejuje atidaryta paroda „Totoriai – Lietuvos kariai“, kuri veiks iki gruodžio 31 dienos.

Metams baigiantis Lietuvos universitetų moterų asociacija (LUMA) ir LPKTS Kauno filialas užbaigė renginių ciklą: 3 parodų ir knygos „Lietuvos totoriai“ pristatymu. Renginį ir svečius pristatė LPKTS Valdybos pirmininkas Vladas Sungaila, LUMA prezidentė Dalia Poškienė. Dalyvavę knygos sudarytojai Kauno apskrities bendruomenės pirmininkas Kęstutis Šafranavičius ir doc. dr. Jonas Ridzvanavičius plačiai apžvelgė knygos turinį, pateiktas gausias iliustracijas. 2020 m. išleista knyga „Lietuvos totoriai“ – apie praeitį ir dabartį ir skirta paminėti Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metus. Leidinį inicijavo, parengė ir išleido Kauno apskrities totorių bendruomenė. Knygos leidimą finansavo LR Vyriausybės kanceliarija, Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Leidinyje yra apie 220 iliustracijų. Knygos tiražas 500 vienetų. Knyga „Lietuvos totoriai“ yra vienas iš nedaugelio tokio pobūdžio darbų, pateikiamų Lietuvos skaitytojui. Joje išryškinti kipčiakų genties palikuonių – Lietuvos totorių – tautinės kultūros pagrindai, nusakyta Lietuvos totorių genezė, raida. Knygoje

aprepiama totorių religinė savastis, buitės, tradicijos iškyla kaip vientasis prasmų laukas, per septynis šimtmečius įsišaknijęs Lietuvos istorijoje ir praturtinantis jos dabartį. Tai – straipsnių rinkinys, kur be Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktorės dr. Vidos Montvidaitės

įvadinio straipsnio yra ir buvusio Kauno musulmonų religinės bendruomenės pirmininko doc. dr. Jono Ridzvanavičiaus pasakojimas apie bendrą Lietuvos totorių istoriją, savo atsiminimus apie bendruomenę 1999–2007 metais. Lietuvos totorių bendruomenių sąjungos vadovas Motiejus Jakubauskas rašo apie Raižius, Nemėžį, prof. dr. [Adas Jakubauskas](#) – apie Keturiasdešimt totorių kaimą. Spausdinamas ir karo istoriko, buvusio Vytauto Didžiojo Karo muziejaus direktoriaus pavaduotojo Arvydo Pociūno straipsnis apie Lietuvos totorių karinius dalinius nuo 1795 metų iki XIX amžiaus vidurio. Knygoje paskelbtas šviesaus atminimo doc. dr. Romualdo Makavecko straipsnis apie Kauno totorių bendruomenę, šviesaus atminimo mokytojo etnografo Sigitos Šileikos straipsnis apie sunykusią Vinkšnupių bendruomenę. Knygos sudarytojo K.Šafranavičiaus straipsniai byloja apie Kauno bendruomenę

nuo 2007 metų, ir apie Kauno totorių paveldą, jam pradėjus vadovauti bendruomenei. Labai svarbus knygos recenzentės prof. dr. Asijos Kovtun ir kalbos redaktorius doc. dr. Jono Jonušo darbas. Knygos naujumą ir originalumą lemia ir joje nagrinėjamų problemų platus spektras – nuo Aukso Ordos santykių su Lietuvos didžiais kunigaikščiais iki totorių gausiai apgyventos Kauno miesto dalies prie Muzikinio teatro, pirmą kartą identifikuotų senųjų totorių kapinaičių Karaliaus Mindaugo krantinėje. Joje sintetinama Kauno ir Vilniaus totorių tyrinėjimų patirtis, atspindinti šios Lietuvos mažosios tautinės bendrijos gyvybingumą ir domėjimąsi savo šaknimis. Kauno apskrities totorių bendruomenė įsikūrė apie 1930 metus, tik keitėsi jos pavadinimas. Tai – viena anksčiausiai susibūrusių totorių bendruomenių Lietuvoje. Šiuo metu Lietuvoje totoriškų organizacijų yra apie dvidešimt. Totoriai Kaune įsikūrė labai seniai. Galima surasti informacijos, kad XIV amžiuje kunigaikštis Vytautas suteikė teisę totoriams kurtis šalia Kauno pilies. Rengiant knygą, remtasi unikaliais Kauno totorių prisiminimais, panaudota Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus, Vytauto Didžiojo karo muziejaus fonduose saugoma medžiaga. Surasta iš viso neskelbtos ar mažai publikuotos medžiagos (paminėtini 1854 m. patvirtinto Kauno Naujamiesčio plano ištrauka su pažymėtomis Totorių kapinėmis, 1930 m. vienintelės Baltijos šalyse mūrinės Kauno mečetės statybos projektas). Į kultūrinę apyvertą bene pirmą kartą patenka išsami Kauno totorių kvartalo (senųjų kauniečių lenkiškai vadinto *tatarski koniec*) apžvalga, carinio

laikotarpio atvirlaiškiai, adresuoti Didžiojoje totorių (dabar I. Kanto) ir Mažojoje totorių (dabar D. Poškos) gatvėse gyvenusiems totoriams. Tai padeda pajauti įvairių tautų ir kultūrų sambūvį XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios Kaune. Knygoje „Lietuvos totoriai“ atspindėta, kaip keitėsi XX a. Kauno totorių kultūrinio elito generacijos (balerina Olga Malėjinaitė, pulkininkas Chalilis Janušauskas, grafikas Ramazanas Krinickas, KTU docentas Romualdas Makaveckas ir kt.)

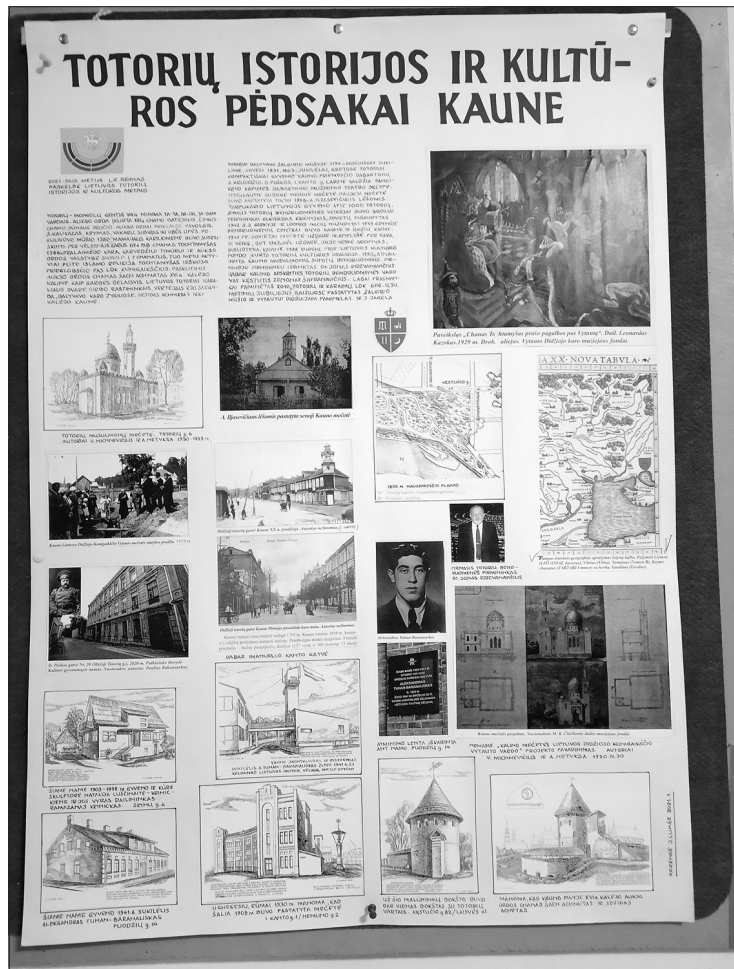
Kadangi totorių bendruomenei priklausė daug daugiau žymių ir Lietuvos kultūrai nusipelnusių žmonių, negu pajėgta aptarti, skaitytojo dėmesiui pristatomoje knygoje stengiasi pažvelgti plačiau į LDK ir vėlesnių metų kultūrinį kontekstą.

Renginio metu pristatyta unikali 12 stendų paroda. Kitą parodą - Totorių kultūrinis palikimas Kaune - parengė Jonas Lukšė. Veikė ir dr. Romualdo Rimdeikos filokartijos paroda, skirta Lietuvos kariuomenės dienai. Joje skirta vietos ir totorių kariams.

Apžvelgiant Lietuvos totorių istorijos ir kultūros metus bei projektą, svarbu paminėti, kad birželio mėn. organizuota pažintinė kelionė po Vilnių, kur ekskursiją vedė Motiejus Jakubauskas, aplankytas Keturiasdešimties totorių kaimas, Nemėžis. Pažintinę edukacinę kelionę padėjo organizuoti MČTAU Turizmo fakulteto dekanė Teodora Dilkienė, Kauno TAU kultūros ir laisvalaikio fakulteto dekanas Antanas Visockas, skaitovė Vilma Urniežūtė. Išvykos dalyviai dalyvavo edukacinėse programose. Kita pažintinė išvyka - po Alytaus kraštą, Raižiuose susitikta su vietos totorių bendruomenės nariais, pabuvota prie paminklo Vytautui Didžiajam ir Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių atminimui Raižių kaime (skulptorius Jonas Jagėla).

Dalyvaujant programoje, susipažinta su plačia, informacine enciklopedine knyga „Lietuvos totorių istorija“. Tokio pobūdžio knyga išleista pirmą kartą, ją parengė Tamara Bairašauskaitė, Lietuvos istorijos institutas.

Tamara Bairašauskaitė – istorikė, humanitarinių mokslų habilituota daktarė, tyrinėjanti XIX a. socialinę istoriją, bajorų, tautinių mažumų ir Lietuvos totorių istoriją. Ji yra kelių monografių autorė: „Lietuvos totoriai XIX amžiuje“ (1996), „Lietuvos bajorų savivalda XIX a. pirmojoje pusėje“ (2003), „Mykolas Juozapas Römeris (1778–1853). Bajoro viešoji ir privati erdvė XIX a. pirmojoje pusėje“ (2011), „Bajoro dvaras keičia savininką. Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijų

Dailininko architekto J. Lukšės parodos stendas.

Autorės nuotr.

(Nukelta į 11 psl.)

(Atkelta iš 10 psl.)

LIETUVOS TOTORIAI AMŽIŲ SANDŪROJE

dvarų likimai 1863–1914 m.” (2018), knygos „1863–1864 metų sukilėlių kelias į mirtį ir atgimimą” (2019) sudarytoja ir bendraautorė.

Šioje knygoje pateikiami trumpi žymių Lietuvos totorių, palikusią ryškų pėdsaką Lietuvos, Lenkijos, Rusijos, Baltarusijos ir kitų šalių istorijoje bei kultūroje, gyvenimo aprašymai.

Biografinės medžiagos išdėstytos abėcėlės tvarka. „Lietuvos totorių istorija” – pirmas lietuviškas sintetinis darbas apie išeivius iš byrančios Aukso ordos ir Krymo chanato, atmigravusius į Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę ir čia įleidusius šaknis. Knygoje sudėtos žinios, kurias sukaupė Azerbaidžano, Baltarusijos, Didžiosios Britanijos, Lenkijos, Lietuvos, Rusijos, Šveicarijos, Tatarstano ir Ukrainos istorikai ir filologai, tyrinėjantys totorių religinę literatūrą. Taip pat remiamasi skelbtais ir neskelbtais istorijos šaltiniais. „Lietuvos totorių istorijoje” pateikiama nauja Lietuvos totorių XIV–XX a. šeštojo dešimtmečio istorijos ir kultūros interpretacija, diskutuojama su įsisenėjusiais teiginiais. Permaštos išeivių iš Aukso ordos ir Krymo chanato migravimo priežastys ir sąlygos, jų teisinė ir socialinė padėtis, bajorystės klausimas, karyba, religinės bendruomenės susidarymas. Aptariama XX a. pradžioje išryškėjusios totorių inteligentijos, prisiėmusios atsakomybę už tautinį, kultūrinį ir konfesinį atgimimą, veikla. Knygos aprėpiamas laikotarpis baigiamas pokariu, kai dalis bendruomenės drauge su emigravusiais ir repatrijavusiais Lietuvos gyventojais išvyko iš istorinės tėvynės. Totorių kultūrinį savitumą geriausiai atspindi arabiškais rašmenimis rašyti rankraščiai.

Knygoje analizuojama turtinga, religinius papročius,

apeigas ir tradicijas atspindinti literatūra, kuriai peno semtasi iš Rytų ir Vakarų kultūrinių tradicijų. Aptariama intriguojanti spausdinto Korano, skirto Lietuvos totoriams, vertimo ir leidybos istorija, įrodoma, kad reikšmingu laikytas XVI a. anonimino autoriaus kūrinys „Risalei-Tatari-Lech” yra literatūrinė klastotė, ir nustatomas antitotoriško XVII a. pradžios paskvilio, pasirašyto Petro Čiževskio slapyvardžiu, tikrasis autorius.

Kaip rašo Dr. Halina Kobeckaitė, *prof. T. Bairauskaitės knyga yra deimanto ar net smaragdo vertės. Knygoje pacituotus totorių visuomenės veikėjo Leono Kričinskio žodžius, skirtus Stanislovui Kričinskiui, 1938 m. parašiusiam studiją apie Lietuvos totorius: „Tavo darbas – tai mokslo literatūros epocha. Mažiausiai pusei amžiaus nužymėjai tyrimų kryptį, lyg būtum praretinęs džungles ir jas suskirstęs į stambius sklypus”, skirčiau ir pačiai profesorei. Nepabijojusi bristi į džungles, ji praretino jas dar labiau, bet paliko temų tankmės ir kitoms knygoms, kurias, tikiuosi, dar parašys. Turime didžiulius ir džiaugtis, kad ir Lietuvoje yra profesionali istorikė, turinti didžiulį žinių bagažą apie savo ypatingos Lietuvos kontekste tautos praeitį ir sugebanti šias žinias išguldyti sumaniai, patraukliai ir teisingai. Vietomis man net pasirodė, kad specifiskai rytiškai, ir tai suteikia knygai dar ypatingesnio kolorito ir įdomumo.*

Ir totoriai, ir karaimai, gyvenantys šioje žemėje per 600 metų, patyrė visa, ką išgyveno ir kiti valstybės žmonės: politinių sistemų pokyčius,

Kauno apskrities totorių bendruomenės pirmininkas Kęstutis Šafranavičius pristato knygą „Lietuvos totoriai”.

Autorės nuotr.

karus, sukilimus, represijas, valstybės sienų perstumimus ir pan. Tačiau šalia šių bendrybių jų padėtis buvo ir ypatinga, nes kiekvieną kartą jiems reikėjo atskirai ar specialiai įrodinėti savo buvimą čia teisėtumą, pagrįstumą, aiškintis savo santykį su valstybe ar, veikia, užsitikrinti aiškiai išreikštą valstybės santykį su savo bendruomene. Prof. Tamara Bairauskaitė labai ryškiai tai parodo atskleisdama savo tautos likimą mūsų geografinėje platumoje. Skaitydama šią monografiją nuolat mačiau paraleles su savo tautos – karaimų bendruomenės – istorija. Sakykime, vienokia padėtis LDK, kitokia po Dviejų Tautų Respublikos padalinimo, dar kitokia po Lietuvos ir Lenkijos respublikų atkūrimo 1918 m., vėl kitokia po 1940 m. ir pan. Abiejų tautų istorija ir padėtis nebuvo vienoda, bet tautinei mažumai visada iškil-davo papildomų rūpesčių, sunkumų, trukdžių, kliūčių, kurias reikėdavo įveikti, reikėdavo pasiekti, kad valstybinės institucijos juridiškai užtikrintų tą lygiateisiškumą, kad tos institucijos išvis pamatytų, kad tu čia esi ir rūpiniesi išlikimu”.

2021 metais išleista ir prof.

dr. Ado Jakubausko ir Galimo Sitdykovo knyga apie Lietuvos totorius anglų kalba.

Baigiamajame projekto renginyje Kauno apskrities totorių bendruomenės pirmininkas K. Šafranavičius pristatė periodinį leidinį „Lietuvos totoriai”, kitus šiems Lietuvos totorių metams skirtus leidinius, pasidalijo ateities perspektyvomis. Nemažai sužinojome ir apie ruošiamą pastatyti paminklinį akmenį buvusių totorių kapinių vietoje – Karaliaus Mindaugo prospekto ir Simono Daukanto gatvės sankryžoje, kuris pagal suderintą projektą jau gaminamas.

Spalio – lapkričio mėnesiais organizuotas greitųjų šachmatų tarptautinis turnyras vyko 13-ąjį kartą. Juo pagerbtas buvęs šviesaus atminimo Kauno šachmatų federacijos prezidentas Romualdas Makaveckas, pirmasis Lietuvos totorių bendruomenių sąjungos pirmininkas, mokslininkas, technikos mokslų daktaras, vienas iš laikraščio „Lietuvos totoriai” steigėjų. O Vlodo Putvinskio gatvėje, 42-uoju numeriu pažymėtame name, kuriamas Kauno apskrities totorių muziejus: sukaupia nemažai daiktų, knygų, nuotraukų totoriška tematika. Kai kurie jų, pavyzdžiui, knygos,

„DIRVAI” AUKOJO:

D. Cipkus, Wiloug, OH.....	100
I. Vileniskis, Wayland, MA.....	100
S. Novickis, Tuscon, AZ.....	55
D. Macernis, Chicago, IL.....	45
B. Pautienis, Richmond Hts., OH.....	45
V. Gelgotas, Wilouhby, OH.....	35
D. Bobelis, Exton, PA.....	25
J, Stundzia, Lawrence, MA.....	25
B. Kronas, Willowbrook, IL.....	20
T. Zickus, Phoenix, AZ.....	20
S. Dimas, Middle Vil., AZ.....	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

buities rakandai, žemėlapiai, yra reti ir mažai viešinti. Ten bus galima užsakyti ekskursijas ir paskaitas įvairiomis temomis – nuo bendros totorių istorijos iki architektūros, karybos istorijos. Žmonėms įdomus ir kulinarinis paveldas. Bus galima organizuoti ir išvažiuojamas parodas, paskaitas. Kauno apskrities totorių muziejaus ekspozicija bus prieinama ir internetu.

Lietuvos totorių kultūros ir istorijos metai paliko ryškų pėdsaką mūsų besikeičiančių vertybių kontekste. Pačiau susipažinta su daugiataute, daugiakultūre mūsų Lietuva.

Pagarba, tolerancija gyvenančioms tautinėms mažumoms mūsų šalyje - mūsų kultūros lygis, mūsų tūkstantmetė istorija.

Dalia Poškienė, LUMA prezidentė

KALĖDINIAI IR NAUJAMETINIAI SVEIKINIMAI „DIRVAI”

Gerb. redaktoriau, visi „Dirvos” kūrėjai ir skaitytojai,

Greitai švęsime Šventas Kalėdas, o po kelių dienų sutiksime ir Naujuosius, jau 2022-uosius Metus. Visiems noriu padėkoti už Jūsų darbus, atplaukiantį, atskrendantį gaivų lietuvišką žodį, kuris niekad nepabosta ir visados yra mielas, laukiamas. Kol mes jį turime, turime ne tik gražią dabartį, tvirtą gyvenimo pagrindą, bet ir viltį, kad būsime, gyvensime ir kalbėsime, rašysime ir kursime savo valstybėje bei pasaulyje lietuviškai. Tuo pačiu, šiomis sunkiomis pasaulinės pan-

demijos sąlygomis visiems noriu palinkėti kuo geresnės sveikatos ir tikėjimo, kad visos tamsios naktys, nelaimės, išbandymai būtinai kada nors baigiasi. Duos Dievas, gal ir netrukus baigsis.

Gyvenkime gražiais darbais, darna ir viltimi. Gražiai sutikime ir švėskime mums brangias šventes, o Naujieji Metai tegul visiems nepagaili laimės, gražių ir prasmingų darbų, sveikatos, džiaugsmo.

Nuoširdžiai dėkoju už reguliariai gaunamą laikraštį.

Jūsų Leonas Milčius, 2021 m. gruodžio 20 d., Raudondvaris

Mielas redaktoriau, patys nuoširdžiausi linkėjimai Šv. Kalėdų ir Naujųjų 2022-jų Metų proga. Tau daug stiprybės išlaikant gyvą vieną iš seniausių JAV laikraščių, kuriam Lietuva ir lietuviybė buvo ir yra neįkainuojama vertybė, kuris per daugiau kaip 100 metų švietė ir telkė ne tik mūsų išeiviją, bet ir teikė objektyvaus peno Lietuvos žmonėms įvairiausiais laikotarpiais. Gyvuokite toliau ir vykdykite tą šventą misiją.

VDU profesorius Juozas Skirius

Linkiu Jums ir Jūsų artimiesiems jaukių ir šiltų Kūčių, džiugių ir linksmy šv. Kalėdų.

Tegul artėjantys Naujieji metai būna dosnūs Jums sveikatos, energijos, kūrybos ir sėkmės!

Su gerais ir tikrais linkėjimais!

Prof. dr. Jolanta Mažylė

Linkiu Jums ir visai redakcijos komandai šviesių Šv. Kalėdų ir kuo geriausios kloties Naujaisiais 2022 Metais...

Pagarbiai

Jūratė Jagminienė, Lietuvos švietimo istorijos muziejaus muziejininkė

Mielieji, Sutikime Šv. Kalėdas ir Naujuosius, 2022 metus, kupini tikėjimo ir vilties, įrašydami savo metų darbus, siekius ir lūkesčius.

Būkite stiprūs, saugūs ir sveiki.

Tegul ateinantys metai į Jūsų gyvenimo ir darbų knygas užpildo puslapius prasmingais darbais.

Nuoširdžiai
XXVII KMD pirmininkė, LUMA prezidentė Dalia Poškienė

PAGARBOS BĖGIMAS „GYVYBĖS IR MIRTIES KELIU“ OTAVOJE, KANADOJE

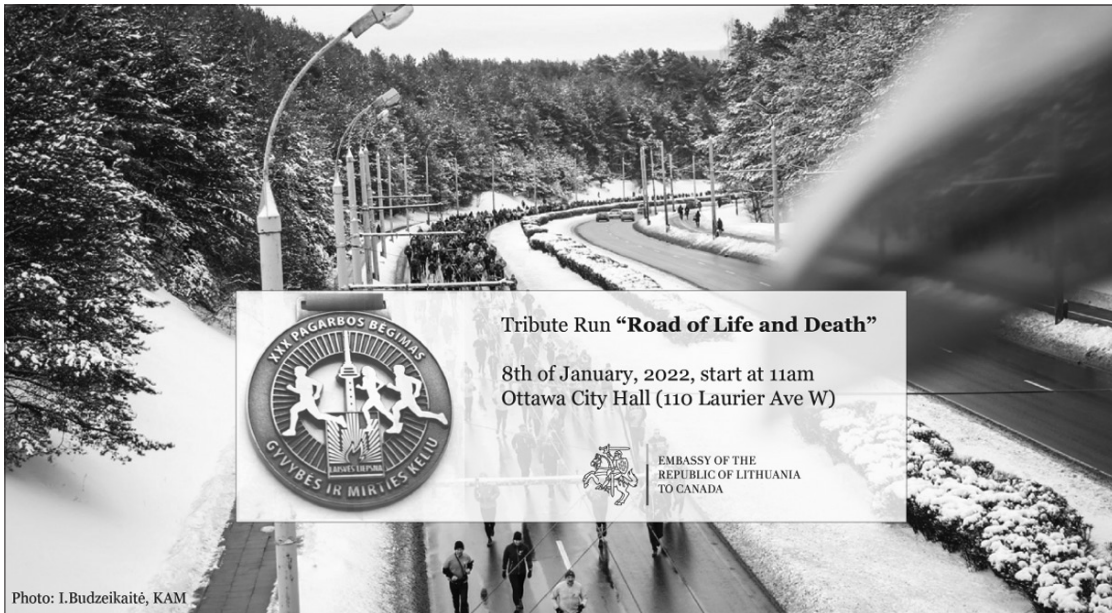

Photo: I. Budzeikaitė, KAM

LR URM

2022 m. sausio 8 d. Lietuvos Respublikos ambasada Kanadoje organizuoja tradicinį pagarbos bėgimą „Gyvybės ir mirties keliu“ (9 km) Otavoje, skirtą paminėti Lietuvos Laisvės gynėjų dieną.

2022 m. sausio 13 d. Lietuva minės 31-ąsias Laisvės gynėjų dienos metines, skirtas pagerbti nuo Sovietų kariuomenės nukentėjusių 1991 m. sausio mėn. aukų atminimą. Sausio 13-ąją Sovietų

Sąjunga panaudojo jėgą siekiant nuversti teisėtai išrinktą Lietuvos valdžią, paskelbusią Nepriklausomybę 1990 m. kovo 11 dieną. Sovietų armija užpuolė Vilniaus televizijos bokštą, Lietuvos radiją ir

televiziją ir kitus strateginius objektus. Kruvinų įvykių metu žuvo 14 žmonių, šimtai buvo sužeisti. Šie piliečiai – Laisvės gynėjai, tapo Lietuvos pergalės kovoje už laisvę simboliu.

Kasmet organizuojamas pagarbos bėgimas Lietuvoje „Gyvybės ir mirties keliu“ nuo Antakalnio kapinių, kuriose yra palaidoti didvyriai kovoję už Lietuvos laisvę, iki Televizijos bokšto. Šiais metais vyks jau 30-asis pagarbos bėgimas. Prieš keletą metų tokie bėgimai buvo pradėti organizuoti ir užsienio šalyse. Otavoje, Kanadoje pagarbos bėgimas organizuojamas trečią kartą.

Bėgimas prasidės sausio 8 d. 11 val. Kviečiame visus bėgikus ir jų palaikytojus susirinkti prie Otavos savivaldybės (Ottawa City Hall) pastato anksčiau, nes pirmieji bėgikai startuos lygiai 11 val. Bėgimas vyks srautais sie-

kiant išvengti spūsčių.

Bėgimo atstumas – 9 km. Laiko limitas – 1 val. 40 min. Bėgimas prasidės nuo Otavos savivaldybės įėjimo. Dalyviai bėgs 4,5 km taku palei Rideau kanalą, vėliau apsisuks ir grįš iki savivaldybės pastato.

Pirmieji 50 dalyvių gaus atminimo medalius. Kiekvienas dalyvis gaus suvenyrų ir mažų atminimo dovanėlių. Dalyvavimas bėgime nemokamas.

Registracijos dalyvauti bėgime pabaiga – **sausio 5 d.** Registruotis galima čia: <https://forms.gle/zVy1Puwh-BEPLgTDR8>

Daugiau informacijos bus pateikta užsiregistravusiems bėgimo dalyviams.

Kviečiame visus bėgimo entuziastus, Lietuvos draugus ir lietuvių bendruomenę prisijungti prie šio svarbaus įvykio paminėjimo. LR URM

DARIUS VAIČIULIS PASIEKĖ PIETŲ AŠIGALĮ

Gruodžio 1-ąją pradėjęs ekspediciją Antarktidoje, sausio 1-ąją keliautojas Darius Vaičiulis po begalės įveiktų iššūkių pasiekė galutinį tašką – Pietų ašigalį, rašoma pranešime žiniasklaidoje.

Ekspedicijos pabaiga pažymėta simboliniu veiksniu – D. Vaičiulis piečiausiame pasaulio taške iškėlė organizacijos „Gelbėkit vaikus“ vėliavą su užrašytais vaikų tikslais. Visos ekspedicijos metu visuomenė ir verslo bendruomenė galėjo skirti savo lėšas organizacijos veiklai paremti. Iš viso surinkta daugiau nei 30 tūkst. eurų

„Galiausiai 2022-01-01 13.48 val. vietos laiku (18.48 LT laiku) pasiekiau Pietų ašigalį. Džiaugiuosi, finišas pasiektas. Buvo 33 dienos, pilnos nepakartojamų potyrių. Grėsmingas ledynas, poliarinės pūgos, nuobodybės perpildyta Poliarinė plynaukštė vertė būti kantriam. Vis tik ne visas planas pilnai pavyko. Po savaitės trukusios pūgos ir komandos bičiulio evakuacijos teko pasirinkti mažiau ambicingą, bet racionalų ir saugų kelią. Vietoje viskas arba nieko – Paskutinio laipsnio šturmą. Esu laimingas ir būkime stiprūs!“, – palydoviniu ryšiu žinutę perdavė Pietų ašigalį pasiekęs D. Vaičiulis.

Ekspedicija vyko maršrutu, kuriuo prieš 110 metų keliavo norvegų poliarinių sričių tyrinėtojas Roalis Amundsenas – pirmasis žmogus, pasiekęs Pietų ašigalį. Šis maršrutas dėl savo sudėtingumo nėra dažnas pasirinkimas tarp nuotykių ieškojų. Pavyzdžiui, Antarktidos taške, kuriame D. Vaičiulis pradėjo ekspediciją, prieš tai dvejus metus nesilankė joks žmogus.

Kelyje iki Pietų ašigalio – begalė iššūkių

Pirmosios ekspedicijos dalies metu – kopiant į 3 kilometrų aukščio Akselio Haibergio ledyną – teko kovoti su progresą stabdančiu giliu sniegu, pavojingais ledo plyšiais ir itin stačiomis atkarpomis. Pakilus 200 metrų tekdamo paaukoti dalį iškovoto aukščio ir leistas žemyn, ieškant saugios vietos stovyklai. Ekspedicijos dalyviai sėkmingai įveikė šiuos iššūkius ir pasiekė antrąjį etapą. Jame kovojant su aklina migla, žvarbiu speigu ir iki 80 km/h siekiančiu vėju reikėjo įveikti 500 kilometrų atstumą keliaujant Poliarine plynaukšte. Šis ekspedicijos etapas jos dalyviams sukėlė didelių problemų bei nežinomybės dėl ekspedicijos baigties.

Ekspedicijai įpusėjus, vienas iš jos dalyvių buvo evakuotas dėl staiga nušalusiu abiejų rankų pirštų. Likę keliautojai tęsė žygį, tačiau jiems Antarktida taip pat nebuvo maloni. Dėl itin pavojingų katabatinių vėjų bei kūną stingdančios temperatūros, ekspedicijos dalyviai palapinėse turėjo praleisti daugiau laiko nei planuota. Dėl 10 dienų atsilikimo nuo pradinio plano ir mažėjančių galimybių pasiekti Pietų ašigalį, buvo priimtas sprendimas ekspedicijos dalyvius lėktuvu perkelti arčiau tikslo.

„Planuota, kad visa ekspedicija užtruks 35 dienas. Todėl buvo įvertinta, kad mūsų šansai pasiekti ašigalį iki vėliausio galimo termino yra minimalūs. Turėjome rinktis, ar tęsti nutrūkstamą ekspedicijos stilių ir rizikuoti bei nepasiekti ašigalio, ar pasinaudoti tuo metu netoliese buvusiu lėktuvu ir

peršokti kelis šimtus kilometrų. Sprendimas skausmingas, bet racionalus ir saugus“, – rašė D. Vaičiulis.

Pietų ašigalį pasiekė ir vaikų tikslai

Pasiekęs Pietų ašigalį, D. Vaičiulis jame iškėlė nevyriausybinės organizacijos „Gelbėkit vaikus“, minėjusios savo veiklos Lietuvoje trisdešimtmetį, vėliavą. Keliautojas, prieš išvykdamas į Antarktidą, lankėsi Alytaus vaikų dienos centre, kur ne tik bendravo su vaikais, bet ir surinko jų svajones ir tikslus, kurie, užrašyti ant vėliavos, šiuo metu plevėsuoja Pietų ašigalyje. Visos ekspedicijos metu D. Vaičiulis nešė svarbią žinutę – „Už gyvenimo tikslą kiekvienam Lietuvos vaikui!“. Didelio susidomėjimo sulaukusia ekspedicija buvo siekiama atkreipti žmonių dėmesį į nepalankiomis sąlygomis gyvenančių vaikų patiriamas problemas ir paskatinti jas spręsti kartu. Dėl šios priežasties visos ekspedicijos metu visuomenė ir verslo bendruomenė buvo kviečiama skirti lėšas organizacijos „Gelbėkit vaikus“ kuruojamiems vaikų dienos centrums. Ekspedicijos metu surinkta daugiau nei 30 tūkst. eurų, kuriais bus finansuojamos ugdomosios veiklos. Jų vaikams šiandien labai trūksta.

„Vaikai su didžiuliu susidomėjimu sekė Dariaus ekspediciją Antarktidoje ir labai laukė to momento, kai mūsų organizacijos vėliava bus iškelta Pietų ašigalyje. Tai vaikams labai daug reiškia, nes parodo, kad bet koks užsibrėžtas tikslas gali būti pasiektas, o aplink visada atsirasi žmonių, kurie bus pasirengę padėti. Kartu su Dariumi vykdyta iniciatyva – to įrodymas. Mums

pavyko surinkti daugiau nei 30 tūkstančių eurų ir ši suma auga kiekvieną dieną. Surinktas lėšas skirsime kokybiškoms ugdomosios veikloms, kurios padės auginti motyvuotą ir iniciatyvią

jaunąją Lietuvos kartą, net jeigu sunkumų patiriančių vaikų startinės pozicijos šiandien yra prastesnės už jų bendraamžių“, – sako „Gelbėkit vaikus“ vadovė Rasa Dičpetrienė. LRT

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.